

Nemška tragedija.

V NEMČIJI JE VELIKO POMANJKANJE HRANE. — SAMO BOGATINI SE OBVARUJEJO TRPLJENJA LAKOTE. — PO KRATKEM DOPUSTU IZGUBIJO VOJAKI DO 20 FUNTOV NA TEŽI. — JEDO CELO PSE. — ZARADI NEZADOSTNE HRANE SE NE MORE IZDELOVATI MUNICIJA V DOSEDANJI MNOŽINI. — ZA REVOLUCIJO NI VELIKE NE VARNOSTI. — PIŠE J. C. SEGRUE.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Bern, 10. januarja. — V položaju sem poslati naslednje verodostojno poročilo o stanju Nemčije pričetkom leta 1918. Prejel sem ga od odličnega Nizozemca, ki je ravnokar šel tu skozi na svojem potu v neko švicarsko zdravilišče.

Svoje utise si je pridobil v Nemčiji v zadnji polovici prejšnjega meseca tekom neke važne misije. Zaradi narave njegove misije in listin, katere je predložil, so oblasti ravnale z njim z veliko obzirnostjo in pri neki priliki je prisostvoval pri obedu, katerega so priredili zastopniki nemške vlade.

— Dovolite mi, da povem najprej resnico o nemški živilski situaciji, kakor sem jo videl, — je rekel. — Samo najbogatejši se morejo obvarovati trpljenja lakote.

— Obiskal sem dve prijateljci, ki živita v evetočem mestu ob Remu. Njih največja skrb je bila, da bi dobile kondenzirano mleko. Njihova služkinja, kot sedaj večina vse služkinje v Nemčiji, je porabila največ časa za to, da hodi od trgovine do trgovine, da dobi hrane.

— Koliko ste izgubili v zadnjem času na svoji teži? — je vprašanje, katero morete slišati povsod. Vojaki so mi povedali, da so na kratkem dopustu doma izgubili okoli 20 funtov.

— Vse povsod se govori o hrani in Nemci, ki mi je rekel: "Naš želodec nam gre po glavi", je situacijo dobro razjasnil.

V Nemčiji vidite mnogo psov in iz dveh namenov. Ni hrane, da bi jim jo dajali in ljudstvo rabi pse za hrano.

Pomanjkanje hrane v Nemčiji je postala — tragedija. Slišal sem, da grizajo se vedno razsaja in da umrje mnogo otrok zaradi pomanjkanja. V Berlinu sem videl na svoje oči, kako strašen učinek ima na zdravje in organizem mladega prebivalstva.

Čudno, slišal sem, da se v pogostih slučajih dobi kila, ako se izgubi trebuh.

Tujec je na prvi pogled začuden pri pogledu na požrešni in nečedni način, s katerim zdaj Nemci jedo in celo v najboljših hotelih. Naložijo krožnike, da teče čez, ne gledajo ne na desno, ne na levo in jedo z živalsko poželjivostjo.

Pri vsakem koraku je opaziti pomanjkanje hrane. V izločnih oknih naprimer je videti prazne zaboje in prazne steklenice.

Z narodnega gledišča je zmanjšanje produktivnosti najresnejša posledica stalnega plovčaja prepičle hrane, ki vlada sedaj po Nemčiji. Množina municijskih izdelkov se je zmanjšala in vsa nemška organizacija in metoda ne more odpraviti vzroka.

Cene so dosegle pravilčno višino. O Božiču so se prodajale gosi v Berlinu po \$32.00. Mla ni mogoče dobiti. Mlo in čokolada je najbolj zaželeno božično darilo.

Klici po miru se čujejo iz vseh razredov, posebno pa od delavcev. Stalna prevaranja, ki so dovolj močna, ne vplivajo na optimizem, ki zdaj vlada. Narod trdno veruje, da bodo pogajanja z Rusijo končala vojno na vzhodni fronti, da bodo odstranila pomanjkanje hrane in odprla vrata za splošni mir.

Duh poprašenja, nemira in celo duha upora se je pojavil in se širi. Izvedel sem naprimer za značilno dejstvo, da je kaznilnica v Spandau, kjer zapirajo politične zločince, prenapolnjena in pred kratkim obsojene osebe, kakor nemške žene, morajo v vrsti čakati, kadar pride na nje vrsta, da jih sprejmejo.

Vojaki in delavci, ki so imeli pogum, da so javno zabavljali proti cesarju, tvorijo del teh kaznjencev.

Bilo bi na nespametno, ako bi temu navemu duhu, ki je močnejši v Berlinu in Prusiji kot pa v drugih krajih cesarstva, pripisovali kako večjo važnost.

Tekom vojne je protidinastično gibanje v ruski obliki izven vsakega vprašanja. Nemška disciplina, nemška udanost in nemško spoštovanje oblasti napravi več kot železna roka oblasti in onemogoči vsako revolucijo.

V Berlinu s obnašajo proti cesarju in njegovim rodovni zelo hladno. Vsi razredi so povsod odločno proti prestolonasledniku. Ljudstvo ga ne mara, ker živi udobno, da, celo v razkošnosti na fronti, kar je v velikem nasprotstvu z življenjem čet.

Potopljene ladje.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. januarja. — Angleška admiraličeta naznanja, da je bilo v preteklem tednu po-

topljenih 18 trgovskih ladij po tisoč ton ali pa več bodisi po minah, ali pa podmorskih žolnih. Potopljene so bile tri trgovske ladje pod to tonažo; ravno tako tudi štiri ribiške ladje.

Bolgarija je sklenila mir.

MED RUSIJO IN BOLGARSKO SE JE PODPISAL MIR. — TURKE SO ZAVENILI. — RUSI V BREST-LITOVSKU VSTRAJAJO PRI SVOJI ZAHTEVI. — CENTRALNE DRŽAVE BODO MORALE PRIVOLITI, DA SE PRELOŽE POGAJANJA V NEVTRALNO MESTO. — TROCKI HOČE ČASTNEGA MIRU.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Bern, Švica, 10. januarja. — "Bund" poroča, da je bil med Rusijo in Bolgarijo podpisan separatan mir.

Bolgarski poročevalci "Bunda" pravi, da je ministrski predsednik Radoslavov v parlamentu prebrala sledeče poročilo iz Brest-Litovska:

"Vojna med Rusijo in Bolgarijo je prenehala. Diplomatične in ekonomične zveze med Rusijo in Bolgarijo se obnovijo. Rusija prizna pravico Bolgarije, da imenuje svoje delegate v donavsko mednarodno komisijo. Tedaj je sklenjen prvi mir s privoljenjem bolgarskih zaveznikov."

"Bund" pravi, da je Bolgarska imenovala svojega poslanika za Petrograd in v Odesi bo nastanjen generalni konzul; vlada je odredila, da se obnovi parobrodstvo v Odeso.

Bolgarska se je z Nemčijo, Avstrijo in Turčijo vdeležila prvih pogajanj v Brest-Litovsku in domnevalo se je, da se ne bodo odobrili mirovni pogoji, ako jih skupno ne sprejmejo centralne države. Včerajšnja poročila, ki navajajo imena onih, ki so se vdeležili prvih sešlov konferenc v Brest-Litovsku, se ne imenujejo bolgarski zastopniki na sejah, ki so se pričele ta teden.

Bolgarski car Ferdinand je nasproten formuli brez aneksij in vojne odškodnine in zahteva, da Bolgarska obdrži ozemlje, ki si ga je pridobila. Toda to ne pride v poštev pri sklepu miru med Rusijo in Bolgarijo, ker ozemlje, katerega Bolgarska želi, obstoji iz delov Srbije in Rumunsk.

O ministrskem predsedniku Radoslavovu poroča neka vest iz Zofije, da je Bolgarska sprejela ruske predloge, ki določajo konec vojne, obnove trgovske pogodbe, ki so bile v veljavi pred vojno ter razrešijo donavsko vprašanje.

Petrograd, Rusija, 10. januarja. — Kako se poroča, je boljševiška vlada zavrnila turške pogoje za separatan mir. Turčijo so naprosili, da se vdeležijo splošne konference med Rusijo in centralnimi državami.

Petrograd, Rusija, 10. januarja. — Ukrajina in Rusija sta se združili v mirovni pogajanjih z Nemčijo. Poročila, ki so danes prišla iz Brest-Litovska, izražajo trdno prepričanje, da bo ruski načrt za premestitev mirovni pogajanj v Nemem vsiljen, ako vsi ruski delegati obdržijo skupno fronto.

Poročilo, ki objavlja to vest iz Brest-Litovska, prinaša tudi sledeče novico:

"V pondeljek (na ruski Božič) smo prekorajčili zakope. Naši vojaki so izjavili, da bodo za vsako eno podpirali naša mirovna prižadevanja, toda dodali so: "Pomnite, da hočemo mir — toda ne miru za vsako ceno."

Trocki pa jim je odvrnil: "Ne bomo vklonili svojih glav pred nemškim imperijalizmom. Rusija ni strmo glasila carizma, da bi

bila podložna katerikoli drugi sužnosti. Bodite uverjeni, da bomo z vašo pomočjo podpisali časten mir."

Ruski delegati so prišli v Brest-Litovsk na sankah. Najprej so se sešli z ukrajinskimi delegati, ki so pričakovali njihovega prihoda. Ukrajinski delegati so privolili, da objavijo formalno resolucijo, s katero priznavajo vlado komisarijev (boljševikov), vlada komisarijev pa na drugi strani prizna neodvisnost Ukrajine. Nato so se Rusi posvetovali z Nemci ter jim priporočali, da se Ukrajini čem dovoli, da se vdeležijo pogajanj.

To je bilo sprejeto. Ukrajinci in Rusi so se dogovorili, da bodo v vsem obdržali združeno fronto.

Prvi predmet današnje splošne konference je bil premestitev pogajanj v Stockholm, ali pa v kako drugo nevtralnno mesto. Poročila ruskih delegatov danes pravijo, da ne bodo pustili te zahteve napram Nemcem.

Poročilo zagotavlja: "Bistveno je, da se premeste pogajanja na kraj, kjer bo mogoče svobodno glas in svobodno poslušanje, namesto da se nadaljujejo v težki atmosferi v hermetično zaprti trdnjavi porušenega mesta."

Vojna poročila.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. januarja. — Včeraj v mraku je sovražnik vdrl v dve naši prednji postojanki severno od Ypres-Staden železnice, toda s krajevnim protinapadom je bil takoj prepučen. Zgodaj danes zjutraj so canadske čete izvršile uspešen napad južno od Lensa ter so zajeli eno strojno puško.

Nočno poročilo: Tekom dneva je bila naša in sovražna artilerija zelo aktivna na več mestih južno od Scarpe. Sovražna artilerija je bila tudi živahna severozapadno od Ypresa.

Pariz, Francija, 9. januarja. — V Champagne smo odbili sovražni napad na naše postojanke vzhodno od Monte Teten. Artilerija je bila zelo živahna v okrajih Avocourta in Bezonvauxa.

Vzhodna armada, 8. januarja. — Blizu Staravine so bile pregnane sovražne patrole. V kolenu Črne je naša artilerija izvedla uničevalen artilerijski ogenj na sovražne baterije. Sovražni letalci so večkrat bombardirali mesta ob Var-darju in severno od Bitolje.

STENSKO KOLEDARJE, smo začeli razpošiljati vsem našim naročnikom. Če bi ga kdo slučajno ne dobil, naj nam piše.

"Glas Naroda".

Gena vojno-varčevalnih znamk za mesec januar, februar in marc.

JANUAR:

Ena znamka \$4.12, poln certifikat z dvajsetimi znamkami \$82.40

FEBRUAR:

Ena znamka \$4.13, poln certifikat z dvajsetimi znamkami \$82.60

MARC:

Ena znamka \$4.14, poln certifikat z dvajsetimi znamkami \$82.80

Vsak jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dvesto znamk. Oglejte pazljivo v tem listu oglaš "Vojno-varčevalne znamke in Sloveni". Polov denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, pridobite še 16 centov za poslatno registrirano pismo, v katerem vam jih bomo poslali.

TVRDKA FRANK SAKSER,

87 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Wilson in Nemci.

Nemško časopisje kritizira Wilsonovo izjavo o vojnih ciljih. — Centralne države ne morejo sprejeti pogojev.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

* Amsterdam, Nizozemsko, 10. januarja. — Razpravljajoč o posilnici predsednika Wilsona pravi "Norddeutsche Zeitung":

"14 točk ne tvorijo programne oblike za svetovni mir, temveč resnični uvod volje, ki ni za mir. Pričenja z veselo fanfaro o svobodi na morju in o drugih stvarih, s katerimi se strinja celi svet, celo, ako obstoja nasprotno mnenje glede uresničenja teh metod, vendar se ne želi posredovanja Mr. Wilsona. Medtem ko je imel priliko da služi miru, se mu ni samo po nesrečilo, temveč je jasno izrazil nasprotno mnenje."

Zahtevajoč samoodločevanje na rodov se predrzne posredovati v notranjih zadevah Avstro-Ogrskih in razglasi politiko, ki dela nasilje nad narodom preziraje vsa zgodovinska in narodna dejstva.

Z isto mirnostjo najde tudi vzrok za razdelitev Turčije, kar more zahtevati samo človek, katerega politični cilj je ščuvati enega proti drugemu, narode proti delom narodov, ki spadajo skupaj in se zavedajo svoje homogenosti."

"Koelnische Volkszeitung" pa piše:

"Program predsednika Wilsona se v bistvu krije s programom Lloyd Georgea. Je z naše strani ravno tako nesprejemljiv kot angleški ter je še bolj brutalen kot Lloyd Georgev."

Zahteva se, da se loči od nemškega cesarstva Alzacija in Lotaringija, kjer prebiva devet deset tisoč Nemcev in neprisiljeno zahteva da se odrga od cesarstva del Prusije, kjer žive Poljaki."

"Berliner Lokal Anzeiger" pa pravi v nekem članku o "nebrzdani nesramnosti, s katero vodilni državnik mnogozveze vara celi svet."

Lakota v Avstriji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

"Nikdo v Avstro-Ogrski ne vrjame v zmago", je rekel, kakor pravi Reuterjev poročevalce v angleških listih, dr. Franc Markič, ki je bil socialistični delegat iz Bosne na mednarodni konferenci v Stockholm. Njegovo odločno delovanje v Stockholm v prilog miru je vzrok, da se ne more več vrniti v Avstrijo in je zato šel na Angleško. Položaj v Avstriji je po njegovem popisovanju neznošen.

"V Bosni, Heregovini, Istri in Dalmaciji" pravi, "zahteva pomanjkanje med prebivalstvom, strašne žrtve. Ljudje morajo jesti listje, korenine in lubje dreves medtem ko jih neizmerno pomirja za takimi imenovanjem "lačnim tifusom".

Tudi v armadi ni mnogo boljše. Videl sem na lastne oči vojake, ki so na Dunaju in Budimpešti po cesti prosjčili kruha. Ljudje morajo v vrstah čakati po več kot 48 ur v vrsti pred postojami za razdeljevanje živeža. Mesa, kruha, toba, čaja, kave in sladkorja ni mogoče dobiti; navadna obleka, ako je je sploh mogoče dobiti, stane \$150.

Korupcija je splošno razširjena. Bogatejši sloji skrivoma dobivajo hrano po niezmerno visokih cenah. Bili so slučajji, da se je za 300 moka plačalo \$750."

Položaj v Nemčiji ni nič boljši; razlika obstoji le v tem, da je v Nemčiji pomanjkanje organizirano. Pravi, da neko vladno poročilo kaže, da so možje v nemški armadi tekom sedanjega vojne izgubili na teki povprečno po 18 funtov.

Avstrija in Nemčija.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 10. januarja. — V brzojavki na neko priznano agenturo, ki je bila objavljena danes, ugotavljajo, da sta nemška in avstrijska vlada pred kratkim sklenili tajen dogovor glede aneksijskega ozemlja kot sadu vojne.

Ugotavljajo, da je pristala Avstrija v vzdržanje Alzacije in Lotariške ter nadalje afriških in azijskih kolonij, ki so pripadale Nemčiji, dočim je priznala Nemčija da vzdrži avstrijsko cesarstvo svoje balkanske in poljske aspiracije.

Dogovor med obema centralnima velesilama, ki so ga napravili očitno brez vednosti ali soudeležbe Bolgarske ali Turčije, določa nadalje, da podpira Nemčija Avstrijo v nje sklepu, da se ne dovoli nikakih ustavnih pravic Čehom, Jugoslovanom in drugim narodnostim v avstrijskem cesarstvu in da se po končani vojni anektira Srbijo, Albanijo in Črnogoro, ki naj bi ohranile le zunanjo avtonomijo.

Danes so razposlali kopije manifesta "laboritov", v katerem sprejemajo vojne cilje predsednika Wilsona.

Te kopije so razposlali delavskim organizacijam v Rusiji, Franciji in Italiji.

Stališče angleške vlade je bilo v veliki meri ojačeno vsled akcije "laboritov", kajti principiji, katere podpira slednja stranka, so praktično isti kot jih je objavil preteklo soboto ministrski predsednik Lloyd George.

Glede govora predsednika Wilsona pred kongresom se glasi v izjavi, da je v bistvenih ozirih sličen stremljenjem angleške delavske stranke in da ni treba razpravljati glede posameznosti, vsled katerih bi se pojavila nasprotstva.

Skupni delavski kongres je sklenil priporočiti, da se delavske in socialistične stranke zavezniških dežel vključno Združenih držav snidejo k nadaljni konferenci v namenu, da razmišljajo glede zavezniških vojnih ciljev. — Stavili so predlog, naj se vrši konferenca v Londonu počenši z dnem 20. februarja.

Manifest, ki sta ga podpisala Arthur Henderson in Charles W. Bauerman, član parlamenta in ki tudi nosi podpis drugih delavskih odposlancev, je bil sestavljen po seji, ki je bila sklicana v namenu, da se razpravlja o govoru predsednika Wilsona.

Manifest izjavlja:

"Duh tega zgodovinskega dokumenta je duh, kateremu se lahko odzovejo demokracije vsega sveta. Če pa bo dospel do narodov centralnih sil, smo prepričani, da bo ojačil narodno gibanje v smeri proti miru in onih deželah, ki so sedaj pod jarmom pruskega militarizma in avtokracije in ki dajejo svojim zahtevam po miru moč in avtoriteto, ki je ni mogoče zanikati."

Dejansko lahko rečemo, da se mirovna pogajanja še niso pričela in da čaka svet dokazov, da so centralni zavezniški odkritosrčni v svojih željah, da privedejo do koneca, ki bo sprejemljiv za mir vsega sveta.

V manifestu se izjavlja, da pomeni deklaracija predsednika Wilsona v prilog javni diplomaciji in v prilog revolucije Rusije nekaj izvanrednega, in govor bo eden izmed klasičnih govorov zavezniške državniške umetnosti tekom vojne.

Nadalje pravijo, da ni mogoče najti nobene točke, glede katere bi mogla priti zavezniška demokracija v nesoglasje.

Predsednikovo izjavo glede prostosti morja pozdravljajo radi nje jasnosti in obširnosti definicije ter izjavljajo, da ne more sovražnik izzvati nobenega tolmačenja, če je odkritorec v svojem odporu vsakega napadalnega namena, to pa kljub temu, da so taki kot je Britanska obvezani zagotoviti svojo lastno varnost in varnost cesarstva.

Dočim so vsa druga sredstva nepovoljno izpadla, so bile angleške delavske unije uspešne v tem, da so dobile ugotovilo zavezniških vojnih ciljev in sicer od strani dveh vodilnih sil zavezniške strani v tej svetovni vojni, ki sta položili svoje karte na mizo.

V tej deželi domnevajo, da ne preostaja za nasprotnika drugega kot storiti isto ali pa bo drugače nakopal naselje obdolžitve politične strahotepnosti in nepoštenosti.

Vojaki, vojni ujetniki, sorodniki, prijatelji in znanci.

Poskrbujemo denarna izplačila v Franciji, na Angleškem, v Rusiji in Italiji.

Kadar nam pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo, katero ste prejeli od tam, kjer se ima plačilo izvršiti; na ta način nam pomagajte sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,

87 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers;
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York	\$5.00
In Canada	Za pol leta za mesto New York	8.00
Na pol leta	Za četrt leta za mesto New York	1.50
Na četrt leta	Za izposojstvo za celo leto	8.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebni se ne priobčujo.

Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje številke naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in poročilom naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

New York City

Telefon: 2876 Cortlandt.

Wilsonova poslanica.

—000—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Lahko rečemo, da je predsednikova poslanica naše ljudi zelo razveselila.

Razveselila jih je zato, ker je iz predsednikovih besed jasno razvidno, da hočejo Združene države v zvezi z ostalimi zavezniki napraviti mir, trajen mir ter zagurati — svetu demokracijo.

Zadnje so stopile Združene države v vojno in prve izmed vseh bojujočih se so pojasnile, zakaj gre ta strašna vojna po svetu in na kakšen način se jo bo dalo vstaviti.

Nobenih skritih namenov, nobene tajne diplomacije z ozirom na svetovni položaj, nobenega skrivanja.

Mirovni pogoji so jasni, odločni ter tako očitni, da jih mora razumeti vsak priprost človek in da bo tudi — nemška vlada primorana razumeti jih.

Ze zdaj lahko rečemo, da jih bo sprejela, že vsaj v splošnem smislu, ako ne v vseh točkah tako kot so.

Nemčija je šla v vojno s silnimi načrti in aspiracijami. Skušala je zavojevati ves svet ter vsiliti vsakemu narodu strah in spoštovanje pred kajzerjem in ljudmi, ki ga obdajajo.

Še pred dobrim letom niso hoteli Nemci ničesar slišati o restavraciji Belgije, o povrnitvi Srbije, Rumunske in Severne Francije.

Nemški državniiki so se oblastno šopirili po Berlinu ter pri vsaki priliki izjavljali, da ne bo dala nemška vlada iz svojih rok niti pesti zemlje, katero si je pridobila v tej vojni.

Toda polagoma je prišla težka doba preiskunje in spoznanja, da ne bo mogoče niti iz daleka vdejsviti tega, kar so hoteli Nemci v pričetku vojne.

Kako je prišlo do tega, je znano vsakemu.

Nemci niso mislili na to, da bo vstal ves svet proti njim in njih željam in v tem smislu so tudi napravili svoje načrte.

Hoteli so še enkrat ponižati Francijo, zdrobiti njim nasprotno balkanske države, poraziti Rusijo in ponižati Anglijo.

S tem bi bilo delo končano in Nemci bi lahko diktirali nasprotnikom svoje pogoje.

Rekli so tudi, da ne mora vojna vsprico velikanskega vojaškega aparata Nemčije dolgo časa trajati, a predvsem niti izdaleka niso domnevali, da bo prišlo v notranjosti Nemčije same do kakih bojov ali ekonomske stiske v katerikoli obliki.

Vse je živelo v zgodovinskih tradicijah leta 1870, ko je bila končana vojna proti francoskemu cesarstvu tekom par mesecev, sicer s precejšnjimi žrtvami a z velikanskim dobičkom in vstanovitvijo Združene Nemčije.

Zaveznica Nemčije, Avstroogrška, ki pride izmed cen tralnih zaveznikov poleg Nemčije edino vpoštev, se nahaja še v veliko slabšem položaju kot Nemčija.

Njen vojaški sloves je bil ponižan ter si je šele tekom zadnje laške kampanje nekoliko opomogel.

Z ekonomskega vidika pa so razmere v Avstriji že ne slabše, pa vsaj tako slabe kot v Nemčiji.

Dočim pa je Nemčija enotna v namenu in dejanju, je Avstrija razkosana v obeh.

Avstrija s svojimi številnimi narodi predstavlja u-meten stvor iz srednjega veka, ki nima v modernem času nobene življenske pravice.

Jasno je, da trpi vsled tega tudi odporna sila te države.

Ogri imajo svojo politiko, svoje težnje in svoj državni ustroj.

Avstrijski del države pa je sestavljen iz številnih narodov, ki so vse prej kot zadovoljni z avstrijsko vlado in ki bi raje danes kot jutri izpod jarma, ki jih teži že stoletja.

V zadnji poslanici predsednika Wilsona, v kateri je na naravnost obudovanja vreden način pojasnil vojne cilje Amerike ter s tem tudi cilje zaveznikov, se glasi, da se mora avstrijskim narodom (to je slovenskim narodom) priznati polno pravico za vdejsvovanje narodnih teženj in uveljavljanje popolne narodne avtonomije.

Kako si imamo razlagati to predsednikovo izjavo, za sedaj še ne vemo, vendar pa domnevamo, da v ugodnem smislu za vse slovanske narode v Avstriji, predvsem pa za nas Jugoslovane.

Drugi vir utehe, ki se tiče posebno nas Slovencev in

primorskih Hrvatov je pa v izjavi predsednika glede ozemeljskih zahtev Italije.

V dotičnem odstavku se glasi, da je treba priznati Italiji ozemlja, ki so resnično italijanska ter določiti meje soglasno z narodnostnim principom.

Po našem mnenju pomeni to, da je Italija opravičena le do ozemlja, ki je izključno italijansko, ne pa do ozemlja, ki je slovansko.

Pri tem se predsednik gotovo ne ozira na zahteve Italjanov, ki utemeljujejo svoje pravice s takozvanim zemljepisnim pojmom Italije, ki sega baje do Karavank.

V isti smeri se ne more soglasno z izjavo predsednika vpoštevati zgodovinskih pravic glede ozemlja ter segati nazaj tisočletja v zgodovino, da se utemelje pravice glede te ali one zemlje.

Tudi se ne sme in ne more vpoštevati takozvanega imperjalističnega principa, ki zahteva to ali ono ozemlje zase izključno na podlagi državne potrebe ter bodočega razširjenja dotične države.

V tem oziru smo Jugoslovani lahko hvaležni predsedniku Wilsonu za njegove jasne in neovrgljive besede tako glede malih narodov v Avstriji kot glede italjanskih teženj v ozemljih, ki niso italjanska ne glede prebivalstva in tudi ne glede prepričanja.

—000—

Dopisi

—000—

New York, N. Y.

Predpustni čas je čas veselje. Tega se prav dobro zaveda tudi slovenska newyorská naselbina. Veselja sledi veselici. Z napetostjo pa pričakujemo veselice, katero priredi dekliški tamburaški klub "Slovenka" v nedeljo, dne 20. ja-nuarja v cerkveni dvorani 62 St. Marks Pl., New York. Pri tej priliki bo tudi vpriporjena igra "Ljudmila" v petih dejanjih. Vsečina igre je zelo zanič in vsakdo ji bo z napetostjo sledil.

Dejanje se vrši deloma na Saškem, deloma na Kranjskem v Škofji Loki. Frankov kralj Karol Veliki je hotel pridobiti saskega vojvodo Videkinda za krščansko vero. Proti temu se je Videkind z veliko trdnostjo upiral z močno armado. Sasi so bili tedaj zelo pogumen narod in so več let kljubovali mogočnemu kralju iz zapada. Po dolgotrajnih bojih pa so Sasi podlegli premočni frankovski vojski in morali so se podati. Karol je vjel obe Videkindovi hčeri Vando in Slavico in jih je poslal v škofjelovski samostan, da jih tamošnje pobožne redovnice pridobijo za krščansko vero. Mlajša Slavica se je kmalu po prihodu v samostan pustila krstiti Vanda pa tega nikakor ni hotela storiti. V tem svojem odporu je našla pomoč pri Grozdani, ki je Slavico tako zelo sovražila, da jo je zavratno umorila. Toda to je imelo nasproten učinek, kajti Vando je to pretreslo v toliki meri, da se je tudi ona dala izpreobrniti h krščanski veri. Grozdana je zapalila samostan, ki je zgorel do tal. Vanda je poskušala rešiti neko nuno iz gorečega samostana; pri tem delu pa se je tako nevarno opekla, da je kmalu potem umrla. Tudi Videkind, o katerem se je mislilo, da je padel v boj s Franki, se je pozneje dal krstiti.

Igra je tako zanimiva, da bo vsakomur ugajala.

Od strani se sliši, da nastopita pri tej prireditvi tudi slovenski pevski društvi "Domovina" in "Danica".

Po igri bo prosta zabava in ples. Igrala bo izvrstna godba na gosli in glasovir. Preskrbljeno bo tudi za dober prigrizek; za suha grla pa bo dovolj mokrote.

Teden pozneje, v nedeljo, 27. januarja bo pa "Danica" obhajala obletnico v slovaški dvorani na 21 Nassau Ave., Greenpoint Brooklyn, N. Y. Pri tej priliki bodo vpriporili dve enodejanki. Nastopita poleg "Danice" tudi "Domovina" in "Slavec". Več o tem bomo poročali v kratkem.

N.

Pittsburgh, Pa.

Ker že dolgo nisem ničesar poročal v našem cenjenem listu "Glas Naroda", zato sem se zdaj namenil napisati zopet par vrstic.

Zima nas je precej dobro vkovala v svoje ledene kremplje, tako da so celo nekatere tovarne vstavile svoj obrat zaradi mraza ter pomanjkanja plina ali premoga, drugače pa gre vse dobro naprej. Dela imamo vsakovrstnega več kot dovolj, tako da morem reči, da, kdor skrbi delo, da si vedno zasluži, da mu ni treba trpeti kakšnega pomanjkanja. Seveda kdor ni pridlen ter poleg tega še rad semtertja v kozarec pogleda, tisti bo mogoč vedno veliko povedati o slabih časih. Če pa malo po svetu pogledam, posebno tja v daljino Evropo, kako narodi trpijo, potem se bo vsakdo srečnega počutil, da je le v Ameriki.

govorili, da imajo en napačen glas. Pri tem me pa še moja žena sune parkrat v rebra in pravi, da naj molčim, češ, da stolim kakor divji kozel pred dežjem. Vrijel sem ji ter jo ubogal in molčal, da si ohranim pri nji "kredit". Razšli smo se zgodaj ob petelinovom petju. Lepa hvala Mr. in Mrs. Turk za obilno postrežbo, novorojenki pa želimo zdravje in srečo. Pozdravi!

Mihael Lenarčič.

Smithdale, Pa.

Tužnega srca naznanjam žalostno vest, da je tukaj umrl prijatelj Frank Dečman, večletni naročnik "Glas Naroda". Doma je bil iz vasi Oklo pri Kamniku na Gorenjskem, kjer je bil rojen leta 1876. Tukaj v Ameriki zapušča dve sestri, v starem kraju pa svojo hčerko, mater, dve sestri in dva brata.

Dne 24. novembra ga je povozil avtomobil, pa ne dosmrtno, živel je še v bolnišnici štiri dni; dne 29. novembra pa je izdihnil svojo dušo. Prej pa so mu še odrezali nogo pod koleno. Povožen je bil na Webster, Westmoreland Co., Pa., ko je šel iz premogorova domov.

Pokojni Dečman je pripadal k

NAZNANILO.

Naznanja se vsem bližnjim društvom v okolici Bridgeville, Pa., da se vrši velika slavnost razvijanja društvene zastave društva Nova Domovina št. 295 SNPJ. v Bridgeville, Pa., dne 4. julija. Zatorej se prosijo vsa bližnja društva, da ne prireajo na zgoraj omenjeni dan veselje in že zdaj vabimo, da nam pridejo na pomoč ter nam pripomorejo k boljsemu uspehu. Ob enaki priliki smo jim mi vedno na razpolago. Vse drugo bo pozneje priobčeno v listu. J. Žigman, tajnik.

(11-12-1)

IZ URADA

Z. J. P. D.**JOHNSTOWN, PENNA.****GLAVNI ODBORNIKI Z. J. P. D.**

Predsednik: PRIMOŽ KOGOJ, 39 04 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Podpredsednik: J. A. MATIJAŠIČ, c/o Woodlawn Trust Co., Woodlawn, Pa.

Gl. tajnik: JOS. DUPIN, 815 Bradley Alley, Johnstown, Pa. Tajnik za slov. oddelek: PETER SRNOVRŠNIK, P. O. Box 279, Forest City, Pa.

Blagajnik: ŠTEFAN HORVATIČ, c/o First National Bank Alliquipp, Pa.

Vrhovni pečovodja in arhivar: IGN. HUDE, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

za slovenski oddelek:

Ga. AGNES ZALOKAR, Cleveland, O.

JOSIP REMS, New York, N. Y.

za hrvaški oddelek:

JURAJ NORŠIČ, Cleveland, O.

JURAJ BRAŠIČ, Johnstown, Pa.

društvu št. 10 SSPZ. v Moon Run, Pa., ki so ga k večjemu počitku spremenili. Se enkrat hvala vsem! Bodi mi lahka tuja zemlja.

Matija Kogovšek.

Ustrelil se je

na 5821 St. Clair Ave., gostilničar A. Cohn. Vzrok samomora so najbrže družinske razmere, kajti radi slabih gnetnih razmer se gotovo ni ustrelil, ker je premogel nad kor tudi sobratom iz Collinsburg, \$125.000.

DR. ROSENTHAL, specialist,

622 PENN AVE. Ure: od 9. do 8. PITTSBURGH, PA.

Dr. Rosenthal, specialist, nad 20 let. Ako imate katerokoli moško bolezen na krvi, živcih, želodcu, ledlah, mazulje, revmatizmu ali mehuru pridi k Dr. Rosenthalu po nasvet in on vam pove, ali morete biti ozdravljeni ali ne.

Dr. Rosenthal zdravi vsak slučaj z najboljšimi zdravili iz Evrope, Indije, Kine, Južne Amerike in vseh delov sveta. On skrbi, da ozdravi svoje bolnike. Jamčena čista zdravila.

Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.

Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravnosedaj z nakupovanjem vojno-varčevalnih znamk prihranjeni denar nadvse varno in z dobrimi obrestmi naložiti, zaeno pa tudi pokazati vladi in podanikom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrškov ne smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovani ogromne škode ter rešeni iz zadrege, katera bi bila prinesla ne-državljanom mnogo skrbi, neprilike in razočaranj.

Za nas Slovence bo najpripravnješe, da kupujemo znamke, katere bo mogoče dobiti skozi mesec januar po \$4.12, vsak prihodnji mesec do konca decembra 1918, bodo stale po en cent več; iste bomo prilpeovali na takozvani vojno-varčevalni certifikat, ki je načrtan in ima prostora za 20 takih znamk. Po preteku 5 let, to je dne 1. januarja 1923, bo izplačala zakladnica v Washingtonu, ali pa katerakoli pošta v Združenih državah znesek \$5.00 za vsako, na certifikatu prilpepleno znamko, ali pa za ves polepljeni certifikat z 20 znamkami znesek \$100.00.

Pri dvajset znamkah, katere stanejo tekom meseca januarja 1918 \$82.40, bomo pridobili \$17.60, ali pri eni znamki 88 centov. V slučaju, da bi bil kdo kdaj pozneje, ko bode kupil znamke v denarnih potrebah, ali pa bi jih hotel zamenjati v gotovi denar, ga bo zanje dobil lahko nazaj vsak čas, na odpoved, po preteku četrdeset dni s približno 3% obresti, najsibode na katerikoli pošti v Združenih državah.

Omenjene znamke prodajajo vse pošte in banke širom Združenih držav. Priporočati bi pa bilo, da se jih Slovenci kolikormogoče nabavijo pri naši tvrdki, da potem lahko pokažemo s skupnim zneskom, kaj smo vsi skupaj storili za deželo, katera nas je sprejela v svoje naročje, nam dala kruha in zaslužka, kakor bi ga ne bili našli nikjer na svetu.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda z veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsa jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sezite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštino registriranega pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje pleg denarja za znamke le 3 cente za poštino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bode podpisano z lastnoročnim podpisom iste-ga, ki bode kupil znamke.

Tvrdba Frank Sakser
in
Slovenic Publishing Co.

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

ZASTONJ FARM**NE DAJAMO, POCENI PRO-DAJAMO.**

V slovenskih kolonijah v državah Ohio, Pennsylvania in Tennessee v bližini mest Cleveland, Youngstown, Erie in Pittsburgh. Zemlja neobdelana po \$4.00 za akre na desetletna odplačila. Imamo tudi farne z blagom v najem. Vojne stroške vračamo kupcem. Pišite po novi katalog na:

R. T. Hurdle Land Co.,
2349 East 56th St., Cleveland, O.

Nemški liberalci in sprava med narodi.

000

(Naslednji članek je spisal prof. ekonomije na vseučilišču v Freiburg v Nemčiji, von Schultze-Gaevernitz, ki je tudi član nemškega drž. zbora.)

000

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kljub svem bojnim fanfaram na obeh straneh, je vendar na pohodu misel na spravo.

Tekom treh let strastnega boja se je razvila svetovna situacija, ki sili treznega opazovalca z vedno večjo močjo k misli, da se ta vojna, povsem različna od drugih, ne more končati z "zmago" v starem smislu besede.

Napoleon in pozneje Moltke sta pisala mirovne pogoje s koncem svojih mečev in sicer v osvojenih glavnih mestih sovražnika. Mi pa bomo zavzeli New York in Moskvo, London in Pariz prav tako malo kot bodo naši sovražniki zavzeli Berlin, Dunaj in Carigrad.

Tako iz zemljepisnih kot vojaških vzrokov nastaja ta medsebojna neznalost in tako mir "brez zmagalcev in premaganih". Milijoni imajo danes na svojih ustnicah vprašanje:

— Zakaj se nadalje te strašne žrtve krvi in imetja, sedaj, ko trezni razum lahko vidi konec?

To psihološko stanje sveta je ena izmed strašnih posledic vojne. Pred tremi leti sta obe stranki vrjeli v uničenje nasprotnika. Seveda obstaja še danes tako v Nemčiji kot v Angliji globoko ukoreninjeno in zelo razširjeno upanje, da se zdobi sovražnika.

Veliko Nemcev, ki so pošteni in strastni patrioti, upa spraviti Anglijo na kolena na tak način, da se bo cvilec splazila iz svoje luknje kot sestrada beštija ter požrla vsako naših zahtev.

Anglija naj bi plačala vojno odškodnino, nam dala svoje mornariške postojanke in kolonije in — kot je izjavil nek pangermanski princ, — angleško brodovje bo internirano v Kielu!

Duh, ki je seznanjen z zgodovino, se bo vprašal, ko bo kaj takega slišal:

— Ali je mogoče, da se bo svetovna sila, zgrajena iz neprestanih vojn treh ali štirih stoletij, sesedla v ravno tolikih mesecih?

V slučajih, ko eno mnenje neizprosno nasprotuje drugemu, se moramo postaviti na stališče nepobitnih dejstev. Prvo teh dejstev je podmorški čoln.

Nemškemu državnemu zboru gre za sluzga, da je skozi leta opozarjal na to orožje, seveda zaman. Tirpitz je bil za velike bojne ladje. Nemčija je pričela vojno z le par podmorškimi čolni in vsled tega je bila sprva njih uporaba omejena.

Nato se je pojavil ugovor s stališča mednarodnega prava, kajti orožje podmorškega čolna zahteva iz tehničnih pomislekov postopanje brez razlike s sovražniki in nevtralnimi ladjami. Anglija pa je prelomila mednarodno pravo z blokado, koje namen je bil — izstradati Nemčijo.

Anglija je uničila težko pridobljeni princip, da se mora vojevati vojno le proti kombatanom, ne pa proti civilnemu prebivalstvu sovražnika. Še leta 1913 je angleška avtoriteta, lord Loreburn rekel, da je ideja blokade neuspešna proti Nemcem, ker bi nihče ne mogel preprečiti, da bi Nemčija ne dobila hrane potom nevtralnih.

Ko je Anglija ogrozila življenje in zdravje žensk in otrok, je bilo konec vseh postavnih in moralnih pomislekov proti neomejenemu vojevanju s podmorškimi čolni.

Ko se je torej konec leta 1916 naše brodovje podmorških čolnov zelo povečalo, je soglasno javno mnenje, ki se je stezalo celo v vrste socialnih demokratov, zahtevalo neomejeno vojno s podmorškimi čolni.

Noben cesarski kancelar bi ne mogel nasprotovati temu javnemu mnenju in to kljub težkim pomislekom majhnega notranjega kroga v Nemčiji. Isto javno mnenje, ki je tri leta prej preveč lahko vzelo vojno z Anglijo, se je sedaj rogalo misli, da bi se mogla Amerika — militarizirati.

Oficijelni in neoficijelni glasovi so nato prorokovali, da bo Anglija uničena vsled lakote "v treh mesecih", — "pred novo letino".

Ta prorokovanja so se — izjalovila.

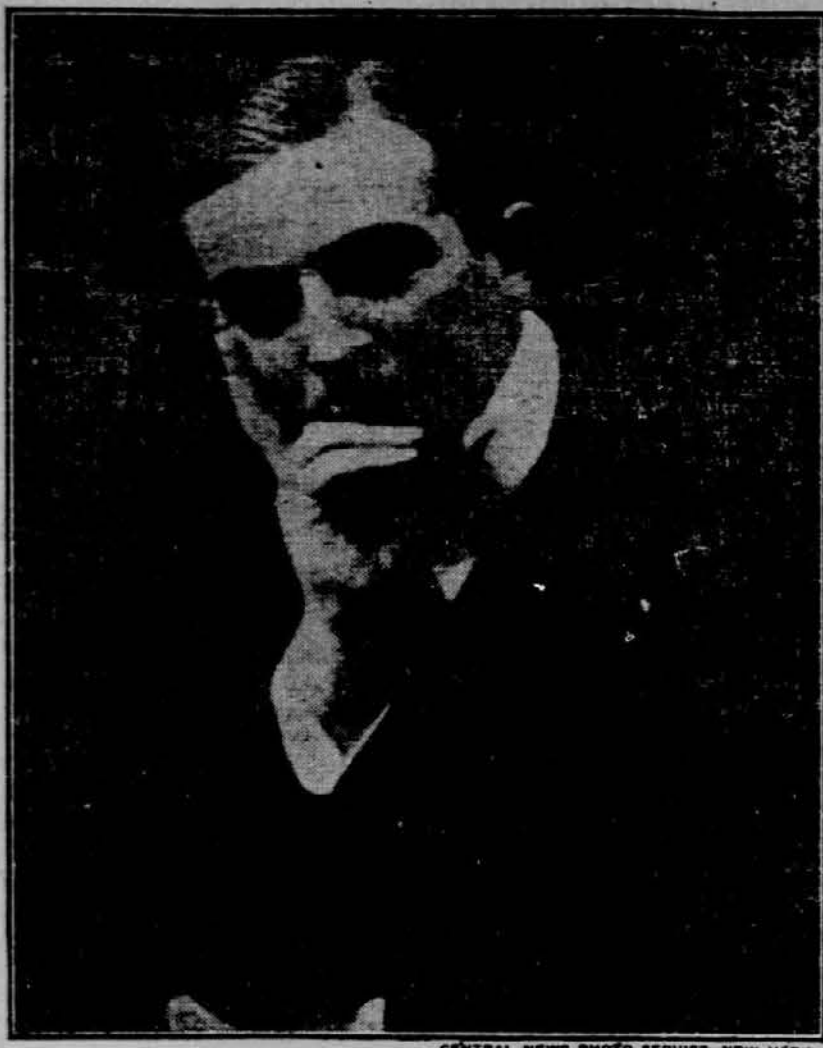
Soglasno z zanesljivimi poročili je imela Anglija v juliju 1917 več pšenice kot pa v aprilu, dasiravno ni bil položaj v aprilu preveč sijajen. Podmorški čolni niso bili v stanu preprečiti transport vojnega materiala v Flandrijo, kjer je bilo opaziti v zadnjem času artilerijski ogenj brezprimerne obsega.

Nepobiten dokaz, da nismo še prišli Angliji pod kožo, leži v dejstvu, da ni Anglija, v namenu, da prehrani samo sebe potom vse tonaže, ki je na razpolago, zmanjšala izdatno tonažo za prevoz vojnega materiala, katera tonaža znaša celih 60 odstotkov skupne tonaže.

Dokler se ne odpokliče solunske ekspedicije ter ustavi operacije v Mezopotamiji in Egiptu, ne bomo imeli nobenega dokaza, da je postalo trpljenje v materinski zemlji — neznosno.

Srajca leži bližje kot pa suknja, — in Anglijo je treba v prvi vrsti prehranjevati. Anglija je našla varnosti ne le v tem, da je poklicala na pomoč nevtralne ladje, temveč tudi v tem, da je bolj popolno zrabilo svojo lastno tonažo, od katere se lahko uporabi celih 40 odstotkov v ne-vojaške svrhe.

Nevtralnimi potniki je očitno pomanjkanje živil v Angliji, a veliko manj kot pa v Nemčiji. Končno, kadar se gre za obstoj dežele, zna biti Anglež prav tako trd in vztrajen v stradanju kot Nемец.

BARON VON KUEHLMANN,
nemški zunanji minister.

Vse to so neprijetna, a nepobitna dejstva.

Na drugi strani pa lahko z zadovoljstvom izvemo, da se je izkazal podmorški čoln kot zelo uspešno orožje proti decimiranju angleške trgovske mornarice, ki bo imelo svoje posledice v mirnih časih. Podmorški čoln je nadalje pospešil mirovne tendence med delavskimi in kapitalističnimi krogi Anglije ter tudi presnel s kopnega na morje naš boj proti "krajici morja".

Dvom glede vprašanja, če se trgovina še izplača, se vedno bolj in bolj širi po Angliji. Glede tega sta si edina angleško časopise in nevtralni potnik. Podmorški čoln najbrže ne bo zlomil Anglije, pa jo bo oslabil.

Tudi v Angliji, vspricho velikanskih žrtev, katere se je doprineslo, se mora pričeti daniti misel, da Nemčije ni mogoče — uničiti.

Če se bo od nas zahtevalo ponižanje in razkosanje domovine, se bomo borili, če potrebno, še leta in leta. — Eden mojih prijateljev, ki je navdušen za podmorške čolne, mi je pisal februarja 1917, da bo Anglija do poletja gotovo uničena. Jaz sem odvrnil:

— Jaz sem bolj optimističen kot ti. Tudi če tvoja karta izgubi, ne smatram igre za izgubljeno.

Naša fronta na zapadu stoji trdno. Če bo Anglija napredovala na način kot prej, se bo morda v enem letu doseglo črto Maas ali Rena. Medtem pa bo zadnji Anglež prelil svojo zadnjo kapljico krvi.

Anglija gradi svoja upanja na ekonomsko izčrpanje Nemčije. Z ozirom na to upanje je sedaj gotovo, da bomo vsled obilne letine krompirja letos manj stradali kot smo v preteklem letu. Brezmisleno je misliti na izstradanje naroda, ki je v mirnih časih več kot polovico svojega krompirjevega pridelka izpremenil v alkohol. — Zadnje pomanjkanje krompirja je bilo pripisovati slabi razdelitvi in nezaželjivemu krmljenju živine s krompirjem.

Najbolj resna stvar je pomanjkanje gotovih surovin, a v tem oziru goni Anglija, ne v svojem lastnem interesu, naš tehnični ženij od izuma do izuma. Veliko teh izumov bo ostalo tudi po vojni trgovski dobičkanosnih — nitrogen, žveplo in mogoče tudi sintetični ali umetni gumi.

Papir se tke in prede v sukno v velikem obsegu. V slučaju potrebe gre človek lahko poleti bos, dočim nosi pozimi okleje. Slednje se mi zdijo ne le gorke in trpežne, temveč tudi mične na nogah kake lepe flamske dekliece, ki udarja k plesu.

Če žele ljudje ali ne, neizogibna potreba sili Anglijo in Nemčijo na pot pogajanj in sprave. Da se to omogoči, odstranimo gotove ovire druge vrste važnosti.

Med te ovire spada v prvi vrsti takozano vprašanje, koga zadene krivda sedanje vojne.

Raziskovanje te zadeve ni le zanimivo z zgodovinskega stališča, temveč je tudi praktično velikega pomena, če hočemo v bodočnosti preprečiti slične splošne polome. — Nemčija ima najmanj izmed vseh povoda za strah z ozirom na korenito preiskavo, posebno po razkritjih generala Suhomlinova.

Preiskava glede krivde pa predstavlja tako nalogo zgodovinarjem, da človeštvo najbrž ne more čakati za mir toliko časa, dokler se to vprašanje reši. Razen tega pa vemo tudi to:

— V vseh deželah so bili možje, ki so hoteli vojno, a med njimi je bil veliki knez Nikolaj morda najbolj nevaren. Posamezni možje pa bi ne mogli pospešiti take katastrofe, če bi ne bila svetovna situacija že skozi leta bolna v svojem bistvu.

V isti razred spada vprašanje glede poprave. Premagani plača zmagalec odškodnino. V miru "brez zmagalcev in premaganih" bi bil edini možni princip, da plača vsak posamezni škodo, katero je napravil.

Kako pa naj ugotovimo izvor izstrelkov in eksploziv, ki so povzročili škodo? —

Razen tega pa mora razdejanje, ki so ga povzročili Rusi na istoku, v Istočni Prusiji, Poljski in Galiciji, da leko presegati vso materialno škodo na zapadni fronti.

Bistvene in nebstvene točke.

Predvsem zahteva mir sprave integriteto vitalnih teritorialnih interesov glavnih prizadetih v vojni. Boljše je govoriti tako kot pa o "status quo".

Med temi vitalnimi interesi, glede katerih se ne sme dvomiti, če se noče nadaljevati z vojno skozi leta, so po mojem mnenju:

1. — Vitalna za Anglijo je suverena neodvisnost Belgije ter kontrola nad Egiptom in Sueškim prekopom, ne pa notranja politična oblika belgijske vlade ali pa ohranitev belgijskega Konga.

2. — Vitalna za Francijo je neomadeževana čast njene meča ter njena teritorialna nedotaknjenost. — Calais, ki ga drži sedaj Anglija, ni manj kot polja severne Francije, ki se nahajajo v rokah Nemčije. Ni pa vitalno zanj, da ohrani svoje kolonije nedotaknjene v slučaju kake izpremembe meja. Te kolonije pomenijo velikansko breme za izčrpano deželo po strašnih žrtvah te vojne.

3. — Vitalno za Rusijo je integriteta Rusije same, posebno da bi se tuji mešali v uravnavo političnih vprašanj med Ukrajino in Moskvo. Ni pa vitalno za Rusijo, da kontrolira politično rekonstrukcijo zapadnih narodnosti, katere je na nasilen način odtrgal car od Evrope in katerih ni nikdar rodila matjuška Rusija sama.

4. — Vitalna za Nemčijo je integriteta cesarstva, vključno Alzacijo-Lotarinsko ter povratek azijske Turčije, kateri smo obligirani vsled pogodb, časti in interesov; vitalno je tudi nekaj kolonij za našo majhno deželo, bogato na otrocih, a revno na surovinah. Manj vitalna je politična konstrukcija Alzacije; nadalje politična ali ekonomska prednost ali monopol v azijski Turčiji, katerega Nemčija ne zahteva; končno status quo naših prejšnjih kolonijalnih meja.

5. — Vitalno za Avstrijo sta Trst ter trajna pacifikacija Srbije. Manj vitalna sta Trentin in majhen ruski del iztočne Galicije.

Vse stvari, katere smo označili kot nebstvene točke, tvorijo lahko predmet pogajanj, izmenjav in uravnavanja.

Celo vitalne ali bistvene točke kot smo jih označili zgoraj, so bile v nevarnosti ob izbruhu vojne. Danes so izginele iz konflikta z izjemo Francije, da se ji izroči Alzacijo in Lotarinško ter zahteva Anglije do Mezopotamije.

Kljub vsemu prikrivanju in retoriki pa ostane dejstvo, da se je danes nadaljevalo z vojno za francosko Alzacijo-Lotarinsko, za angleški most od Kajire do Indije, za francosko revanšo ter angleški imperijalizem.

Proti temu pa so ruska, ameriška, nemška in avstrijska vlada, izpušivši vsako pretirno proti življenju njih sovražnikov, podale izjavo za pobojanje in k temu je prišla še velika moralna avtoriteta papeža. Predsednik Wilson se je izrečno izjavil proti zahtevi Francije po Alzaciji in Lotarinški.

V zvezi s tem je bila resolucija nemškega državnega zbora z dne 19. julija 1917 velikega pomena. Mi moramo računati z dejstvom, da se po svetu ne zaupa izjavam nobene oficijelne nemške vlade. To pa ne raditega, ker niso naši uradniki izvrstni in časti vredni možje. Ljudje po svetu mislijo, da ne morejo prestaviti v dejstvo svojih besed proti opoziciji močnejših, nevidnih sil za njih hrbti. Če po pravici ali ne, ljudje zunaj vidijo v resoluciji državnega zbora zavarovanje proti neodgovornim povzročiteljem vojne ter osvojevalnim politikom.

Resolucijo državnega zbora se je sprejelo z veliko večino, ki se je raztezala daleč preko desnice. Celo narodno-liberalna stranka, ki je glasovala proti resoluciji, je izjavila nekaj, kar je bilo istovetno z resolucijo. Nasprotniki na skrajni desnici in skrajni levi se je spravilo skupaj potom zelo nasprotnih aspiracij.

S to resolucijo je nemški državni zbor, ki je bil le o krasek izza izbruha vojne naprej, pričel igrati važno ulogo na svetovnem političnem odru. Vsled tega znači ta resolucija, dasiravno predmet številnih razprav, zgodovinski dogodek prve vrste.

Dr. Jos. F. Suedee iz Pueblo, Colo. s svojo družino. Dr. Suedee je bil okrajni zdravnik v Pueblo in je bil splošno priljubljen in poznan kot izborni zdravnik. Ko je Amerika šla v vojno proti Nemčiji, se je dr. Suedee prostovoljno priglasi pri Rdečem križu in je bil poslan v Francijo, kjer vodi neko bolnišnico za ranjene vojake.

Novice iz Clevelanda.

Plin je zadušil

Frank Grabowskija, 2948 E. 34. cesti, po noči, ko je spal.

Pri hišni preiskavi

na 1208 E. 175. cesti, je policija dobila vkrađenih reči v vrednosti do \$1500. Vse te stvari so bile vkrađene iz železniških vozov New York Central železnice v Collinwoodu. Na sled so prišli na ta način, da so dobili Tonita Pabst, ki je ravno ukradel pol teleta iz nekake voza na železniški progi.

Ustrelil je 19-letni

Billi Horwat na 1126 Chester Ave. stanujočega Christofera Christa, pri katerem je Horwat pred par tedni stanoval. Ker pa je bil zapusti mesto za nekaj časa, je njegov gospodar sobo oddal drugemu. Ko pa je Billi prišel nazaj in je videl v svoji sobi drugega, se je začel prepirati z gospodarjem. Med prepirom je potegnil samokres in ustrelil trikrat na njega, nato pa je zbežal.

Ubit je bil

na starega leta večer 35-letni Mike Slapski, stanujoč na 955 Addison R'd. Kmalu po noči so ga našli s prekano črepinjo, zadaj za Madison Foundry. Baje je posledica uboja prepil, katerega je imel v neki gostilni na Addison R'd. Prijeli so Louis Bemisha iz 911 Addison R'd. in Filipa Petana iz 1028 E. 61., ker jih sumijo uboja.

Umrla je

v Glenville bolnišnici Barbara Polobnikar, stanujoča na 1272 E. 55. cesti. Pokojna je bila stara 29 let. Doma je bila z Dolenjskega, kjer zapušta štiri brate in dve sestre, tukaj pa zapušta soproga in troje otrok.

Bolezen je položila

na posteljo rojaka Jos. Bisjaka.

Za odškodnino toži

Ijerne Hribar, brat rajnega Rev. Pavel Hribarja in njegove sestre Ane, ki sta bila povozena od vlaka 18. oktobra, New York Central železnice. In sicer zahteva za brata Rev. Hribarja \$100.000 in za sestro pa \$25.000.

Mesarski trust v kleščah

Philadelphia, Pa. — Francis J. Heney, pravni svetovalec zvezne obrtne komisije, je zagrozil, da bo jedo gospodje v ječo, ki imajo arvo besedo pri divilskem trustu. Heney je podal to izjavo po končanem zaslišanju prvega dne.

Komisija preiskuje tukaj obtožbo, da je neka trustovska sekcija prevzela nalogo, da spravi mesno industrijo popolnoma pod kontrolo na ta način, da uniči konkurenco na račun konzumentov in mesarjev, ki prodajajo meso na drobno.

"Iz tehničnih vzrokov ne morem razkriti sedaj moči, ki je vodila to ogromno kombinacijo", je rekel Mr. Heney. "Če to storim, bi bili oprezni. Ako pride čas in so dokazi tukaj, tedaj ne bo za nikogar prilike, da zleze pod odejo."

Prvi dan so odkrili pri izpraševanju, kakšnih bizniških metod se poslužuje American Chemical Co. Družba kontrolira tri in trideset podrejenih korporacij v Združenih državah. Produkto dobivajo iz maslobo, kosti in mesne gošče, ki vržejo vsako leto več milijonov.

Vlada hoče dokazati, da "Mesarski trust" je bil pri volji izgubiti \$150.000, da spravi neodvisnega mesarja iz biznisa.

Trustovi agentje so plačali nekemu članu "Kosher Retail Meat Dealers" drže \$400, da vpliva na druge člane in očrnilisti neodvisne mesarje.

Trustove podružnice niso hoteli kupovati kož od neodvisnih mesarjev, ko je vlada potrebovala usnje za armado.

Trust vklada svoje produkte za mesece v hladne shrambe, da nanežene cene navzgor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Fr. S., Southview, Pa. — Prosveča pomeni razsvetljenje duha in splošni napredek. — Nekatero organizacijo so sklenile, da se smrtnina vojakom zmanjša. V tem oziru je najbolje, da se obrnete na organizacijo, ki kateri spadate. Ako vam je tako povedal odvetnik, potem mislimo, da ima prav. Sicer so pa čudni in izvanredni časi, ki so ovrti vse postavbe.

Hrepenenje.

(Iz pisma nekoga trampa.)

Bilo je sredi zime, v januaru. Bilo je hladno, v tih pismih je več, kakor bi hodila sva počasi pod jasnim in zamogel povedati; ako te zamamila nebe South Carolina. Ker so bile esbe slabe, hodila sva — kakor je to pri trampih običaj — po železniškem tiru. Moj spremljevalec, tih in poleg tega enorok mlad Poljak, s katerim sem se šele po naključju pred par dnevi sestrel in kateri je, kakor mi je pripovedoval, potoval tjavendan, ne da bi vedel, kam je namenjen, se je s svojimi kratkimi nogami na vso moč trudil, da bi zamogel hoditi z menoj vspešno, daskravno sem hodil počasi. Ker je bil pesek, ki je bil nasut kraj in med železniškimi pragi, dokaj oster, tako da mora v kratkem času naša itak že podprane čevlje popolnoma uničiti, sva se oba trudila, da sva po možnosti stopala na prago. Pragi pa leže običajno tako blizu eden kraj drugega, da človeku ni mogoče stopati iz enega na drugega, ako neče delati izredno malih korakov. Vsi tedaj je treba korakati vedno tako, da se enega prestopi in da se stopa vedno na drugega ali tretjega. Normalno računemu človeku se to dokaj dobro posreči, dočim je za analo žitaka hoja dokaj težavna. Vsi tedaj je tudi prišlo, da se je moral moj spremljevalec skoraj vsake pol ure vstati, da se — kakor se je izrazil — oddahne. Kmalu potem sem tudi vsled njegovega kratkega dihanja in po kašljanja opazil, da pri njem ni vse v redu. Ali je o tem tudi on vedel, ali je bilo kaj drugega vzrok, da je bil tako otožen?

Ker sva še pac dan zamaževala na prihod katnega tovornega vlaka, s katerim bi se zamogla peljati dalje — trampje potujejo se s tovornimi vlaki —, sva potem, ko se je jelo mračiti, sklenila prenočiti v bližnjem gozdu, kakor sva to tudi prejšnje dneve morala storiti. V ostalem se je ložiče ali prenočišče tudi vedno dovolj hitro našlo. Ležišče sva si napravila vedno iz odrezanih smrekovih vej, in sicer, ako je bilo mogoče, za kakim poskakom ali pa vsled starosti padlim drevesom, ali pa za kako steno. Nato sva si zanesla ogenj, povzela ono, kar sva imela slučajno pri sebi ter nato se je začelo razgovarjanje.

Ravno tako je bilo omega večera. Ko se vlečela kraj prijetnega ognja in potem, ko sva dokončala najin vsakdanji pogovor o naklepih prihodnjega dneva, vprašam svojega spremljevalca, kake skrbi ga mučijo in je-li bolan, ker je vedno tako otožen.

Tovariš nekaj časa molči in zre v ogenj, potem pa prične pripovedovati:

„Minulo je sedaj nekoliko štiri leta, ko me je vrag premotil in mi nasvetoval, da moram iti v Ameriko in tam poskusiti svojo srečo. Tako se mi je pripovedovalo, da se v Ameriki vedno rabijo mladi in krepki ljudje, kateri zamorejo, ako so marljivi in trezni, v kratkem času kaj doseči. Mati, kateri sem naznanil svoj sklep, mi je skušala odsvetovati, toda vsa njena svarila in vse njene prošnje nisom nimalo. Tolžil sem jo s tem, da sem ji zatrdil, da se po par letih zopet vrnem domov ter da jo bom medtem po možnosti podpiral, kajti zaslužil bom gotovo nekaj, tembolj, ker imam krepke in delavne roke. In potem, ko se vrnem domov, bom gotovo prinesel s seboj toliko prihranjenega denarja, da nam glede bodočnosti ne bo treba tako skrbeti, kakor dosedaj. Mati me je potem še vprašala, kaj bo dejala Berta, toda odvrnil sem ji, da bom že jaz skrbel za to, da bo vse v redu, kajti Berta itak ve o mojem sklepu in bo rada čakala. Slovo je bilo skrajno težavno in žalostno. Prvotno sem mislil odpotovati tako, kakor se gre na kako zabavo, toda pri tem sem napravil račun brez kremanja. Ko so prišle zgornje zadnje hiše naše domače vasice, prišlo so solze v moje oči in tako sem moral jokati, kakor še nikdar poprej. Dal bi polovico življenja, ako bi se zamogel takoj vrniti. Toda vse ono, kar je bilo za menoj, sem uničil, ker nisem hotel nastopiti kulavno: Postal sem trdnje in predno sem pravzaprav vedel, kako je prišlo, bil sem v luki in potem, tudi že na morju, katero me je poneslo proti nepoznanemu cilju. Izbral sem se srečno in kmalu potem sem tudi našel delo in... Toda čemu met. Drugič, ko se vihar nekoliko naj dalje pripovedujem? Tu imam poleg tega, kar sem pred letom doživel, tudi pisanje, ne da bi bil kaj odpo-

24. avgusta.

Ravnokar je odbila polnoč. Bojci, praznovorni in slabotni ljudje imenujejo ta čas uru strahov. Tanakaj ob griču se nabaja v popolni in nekako strašni tihoči pokopališče. Ker se dragoceno spajne noče približati mojim očem, sem se napolil, da poiskem duhov. Vsi tedaj gledam z odprtimi očmi, toda duhovi so še vedno skriti. Nikjer ni slišati glasu in le hladni ponočni vetrič stoka je šumi med cedrmi in cipresami, kakor da bi prepeval žalostinko za v večnost odšli dušami. Na grobovih se svetilce tiho priklimajo s svojimi povezanimi glavami, kakor da bi sanjale napram počasi se probujajočemu novemu dnevu.

Samo tukaj je pravo mesto miru. Tukaj spe vsi oni, ki so odšli, eden kraj drugega, prijatelji in sovražniki, zmagovalci in premagani — kajti vsi so znano s svojimi trupi pokopani tudi svoja boja kopja. Skozi temne smreke, ki s svojimi vejami kakor z dolgi rokami pokrivajo črno ograjo, se kaže blede lumino lice, katero obseva gladko nagrobno kamenje z blede svetlobo. Slaboumi pesniki prisažajo, da se i mesec smreke; toda jaz jim moram še pristaviti, da se smeje škodoželjno.

Povsem natanko se še spominjam, ko je pri nas, v naši vasi umrla stara občinska prosjakinja in ko je potem ležala s svojim spačenim suhim in sivim obrazom na primitivno stesanim ležišču, je gledala na nas kropilec skoraj ravno tako, kakor gleda danes luna name.

Gotovo boš majala z glavo, ko boš čitala to pismo in na tihem se boš smejala čudni primeri ter mojemu slabemu vkusu. Toda vprašam Te, kje ostane poezija, kje razum za vse, kar je vzvišeno in lepo, ako postane človek siromak in poleg tega še enorok Alasver, kojega zanaša usoda od morja do morja in od dežele do dežele.

Stradal in zmiral sem v sevrni zimi, trpel sem žejo in vročino pod pekočim južnim solncem. Poteval sem bos po gorah in dolinah, puščavah in pustinja. Preganjali so me s psi in polietjo, ogibali so se me kakor kačega hudodelca in gobavega človeka.

Veruj mi, da postane fantazija kmalu prenapeta in mesto da bi predstavljala solnčne in zlate sanje, zamore potem pričarati le še žalostno, grozno in krvavordečo slike. In vsled tega, rotni Te pri vsem, kar Ti je sveto, ne zasmehuj me!

Kolikokrat sem si iz vse svoje duše želel, da bi tedaj, ko mi je stroj odtrgal levo roko, zaeno tudi iztrgal srce iz prsi. Potem pi bilo z vsem trpljenjem pri kraju in meni bi ne bilo treba potovati kot pohabljenemu siromaku od dežele do dežele. Toda koliko časa bom še poteval? Morda še malo in potem bo vse pri kraju, kajti že sedaj čutim, kako se mi počasi bliža nad vse neumljena smrt s svojimi hladnimi rokami.

V prvih časih delovanja počasnega strupa, kako se počasi, toda gotovo pomika dalje po mojih žilah, kako postaja moja roka vedno bolj trudna, kako so tudi trudne moje oči in kako nestanovitni so moji koraki.

O, da bi vas zamogel le še enkrat videti, Tebe in mojo ubogo mater! Sveta nebesa, odšel sem v svetlo mladost, z največjimi ter najlepšimi nadami — in sedaj sem pohabljen prosjak, tramp.

Tvoj G.

2. oktobra.

Poletje je naenkrat minilo ter prvi znaki grozne in ledene severameriške zime so prišli kar preko noči v deželo. Oster jesenski veter je pričel tuliti svoje grozne melodije v neubranih akordih med golim vejevjem, katero moli kakor strahovi proti nebu.

In tudi veseli gozdni perci, kateri so svoje navdušene pesmi obzarji probujajočega se dneva spajali z vonjem krasnobarnega evetja ter evetle in kateri so vsakokratni prihod solnce pozdravljali z mogočnimi ter harmoničnimi glasovi — tudi oni so sedaj utihnili. Oni, ki so svobodni in neodvisni ter s krili preskrbljeni noma, so se podali na pot v toplejša kraja.

In kjerkoli si oni zgradijo svoja mična gnezdeca, pa naj že bo v vrhovih smrek in jalk daljnega severa, ali pa v vrhovih palm in magnolij solnčnega juga; kjerkoli obujajo s svojim čarobnim petjem odmeve gozdov in sotesk ter kjerkoli prepevajo svojim nežnim otrokom, katere zibijo veter na vrhovih visokega drevesa, svoje sp-

Najboljše naravno zdravilo

Čudovita iznajdba Father Mollingerja pred 50. leti je zdravilsko čudo današnjega dne. SLOVIT ZELIŠČNI ČAJ. Bolni ljudje naročajo zeliščni čaj, katere je ta duhovnik predpisal pred mnogimi leti.

Father Mollinger je napisal recept čudovitega zeliščnega zdravila pred 50. leti. Prineslo je srečo tisočim domovom, kjer se je dajalo starim in mladim.

FATHER MOLLINGERJEVO SLOVIT ZELIŠČNI ČAJ ODPRAVI IN PREPREČI ZAPIRANJE NAJVEČ BOLEZNI JE POSEBICA TEGA ZLA. ČREVA NAJ BODO VEDNO V ODPRAVI IN OBAROVANI BODETE BOLEZNI.

FATHER MOLLINGERJEVO ČUDOVITO ZELIŠČNI ČAJ ODPRAVI IN PREPREČI IN NERVOZNI GLAVOBOL. To je tako velika dobrota za človeški sistem, da ne smemo biti brez nje. Ako ne žena, ako vaspajate družino in jo hočete obdržati zdravo, se mora ta čaj dajati vsak teden dvakrat starim in mladim. Obarovani bode s tem zdravilom in strokovno.

VSEM bolnim, slabim, bledim in trutenim čitateljem priporočamo Father Mollingerjevo SLOVIT ZELIŠČNI ČAJ, kajti pomaga krvi, jetrom, želodcu, ledicam, črevam in mehuru. Imej notranje organe zdrave in pa vam sunati odmev. Ako ste prehlajeni, vzemite čisto vrč tega. Father Mollingerjevega slovitega zeliščnega čaja predno ležate spat in zjutraj bode opazili veliko izboljšanje.

Kdor rabi Father Mollingerjevo slovito zeliščno čaj, ne sme biti brez nje. Ako ne žena, ako vaspajate družino in jo hočete obdržati zdravo, se mora ta čaj dajati vsak teden dvakrat starim in mladim. Obarovani bode s tem zdravilom in strokovno.

Vsa naročila nazlozite na: MOLLINGER MEDICINE COMPANY, 21 Mollinger Bldg., East Park Way, N.E. Pittsburgh, Pa.

Če čudovito zdravilo za vse šolske bolezni, pljučne, želodčne, srčne, ledene, bolečine v želodcu, napinjenost in potrost.

To zdravilo vam BO vrnilo dober tek, podeli vam krepčilo spanje, odzivo vam bo barvo kože ter odstranilo masele in pegi.

FATHER MOLLINGERJEVO SLOVIT ZELIŠČNI ČAJ ODPRAVI IN PREPREČI ZAPIRANJE NAJVEČ BOLEZNI JE POSEBICA TEGA ZLA. ČREVA NAJ BODO VEDNO V ODPRAVI IN OBAROVANI BODETE BOLEZNI.

FATHER MOLLINGERJEVO ČUDOVITO ZELIŠČNI ČAJ ODPRAVI IN PREPREČI IN NERVOZNI GLAVOBOL. To je tako velika dobrota za človeški sistem, da ne smemo biti brez nje. Ako ne žena, ako vaspajate družino in jo hočete obdržati zdravo, se mora ta čaj dajati vsak teden dvakrat starim in mladim. Obarovani bode s tem zdravilom in strokovno.

VSEM bolnim, slabim, bledim in trutenim čitateljem priporočamo Father Mollingerjevo SLOVIT ZELIŠČNI ČAJ, kajti pomaga krvi, jetrom, želodcu, ledicam, črevam in mehuru. Imej notranje organe zdrave in pa vam sunati odmev. Ako ste prehlajeni, vzemite čisto vrč tega. Father Mollingerjevega slovitega zeliščnega čaja predno ležate spat in zjutraj bode opazili veliko izboljšanje.

Kdor rabi Father Mollingerjevo slovito zeliščno čaj, ne sme biti brez nje. Ako ne žena, ako vaspajate družino in jo hočete obdržati zdravo, se mora ta čaj dajati vsak teden dvakrat starim in mladim. Obarovani bode s tem zdravilom in strokovno.

Vsa naročila nazlozite na: MOLLINGER MEDICINE COMPANY, 21 Mollinger Bldg., East Park Way, N.E. Pittsburgh, Pa.

valne pesmice, tam najdejo vedno mize, katere so obložene z vsem onim, kar potrebujejo. Njim so nepoznane skrbi, katere gonijo človeka, ki je vendar "kralj vse zemlje", tisočkrat in tisočkrat v obup in katere mu spremene rajske-krasno zemljo v pravi pekel.

Njim so nepoznane muke in trpljenje, koje povzroča lakota, ter nepoznano jim je pomanjkanje najsiromakejših med siromašnimi, ki nimajo kaj, kar bi zamogli nazvati svojim. Nepoznane so jim muke žrtv roparskih Shyloekov, kateri jih gonijo po ravninah in gorah, po mestih in vaseh, dokler nesrečniki ne izgube tudi zadnjo nado in ne napravijo svoj zadnji skok — skok v nepoznano globotino in nepoznani nič.

Kdo ve, morda bo še tudi moja mati doživela, da se bo njen edini sin prištev k brezimnim, čegar lobanja in okostje se bo belilo raztreseno po vsem svetu, kakor se belijo raztresene kosti roparskih živali na samotni in pustini; da se bo prištev k onim ljudem, katerih imena ostanejo za vedno pozabljeni in katerih grobovi ostanejo za vedno brez evetja in venev.

Ker se v mrazu in ledenih severnih pokrajinah, katere sem prepotoval v vseh smerih in kjer so me podili s psi in polietaji, kjer so me dečki zasmehovali ter kjer sem prosjačil pri vseh vratih, ne čutim več varnega; ker se mi je bati, da v mrazu in ledu ne poginem, sem tudi jaz kot neprosto-voljen nomad nastopil potovanje proti toplejšemu solnčnemu jugu. In ko tako potujem dalje v večni tišini ter večni samoti, ko se vlečem k počitku v mehko travo pod mirnim, toplim nebom, potem polet moje misli zopet nazaj čez daljavo, neskončno se mi dozdeva, če morje. Potem zopet sanjam o našem polju in močvirju ter o zelenih poljanah moje domovine. Potem se zopet spominjam srečnih in delavnih dni, ko sem v jutranji megli in zarji vodil plug, ko se je težka črna prst pred moji očmi prevračala in ko je nastala brazda za brazdo. Spominjam se, kako sem ob pripekajočem solncu sejal seme in kako sem potem, ko je vse dozorelo, vihtel koso. Spominjam se, kako sem delal s sekuro, očepem in grabljami, da mi je znoj eurkoma lil po čelu. Dozdeva se mi, da zopet čujem rezgetanje konj, ropotanje z žitno naloženim voz, vriskanje ter petje mladencev in prepevanje delcev.

Dozdeva se mi, da Te zopet vi-

dim, kako sediš na vrtu pod jablano in kako Ti padajoče evetje pada na Tvoje zlate lase. Potem Te zopet vidim, kako greš na moji strani po s peskom posutih cestah med krasnim evetjem junjskih večerov. Ponovno čujem brenčanje hroščev in klicanje jerebic na pšeninem polju, stokanje borovcev v nočnem vetru in šepetanje brez in topolov.

Da bi mi bilo mogoče zopet znamenjati dneve mojega neprestanega potovanja z mirnimi in veselimi delavnimi dnevi moje nekdanje domovine! Potem bi se nujil, kakor še nikdar poprej v svojem življenju. Ne privoščil bi si počitka niti podnevu, niti ponoči. Danes bi z eno samo roko več opravil, kakor preje z obema.

Bil sem v grozni soli ter preživel sem čase, na katere se danes z zgražanjem spominjam. In ako pustim kdaj svojim mislim pristo pot, tedaj se mi prične tresti srce v prsih in tudi kolena se mi prične tresti.

Nadzornika v tovarni še vidim divjati in vidim tudi njegove krvave oči ter njegov vsled jeze temnordč obraz. Bil je pravi obseden vrag, ki je kričal, kakor kroker, ki se izgubi v megli. Ena kletev sledi drugi. Napram takemu krvnemu psu so vsi mučileci pri voljnih le otroci ter vsi kozaki velike Rusije so napram njim le navadne sirote.

Bilo je grozno jutro v jeseni, par mesecev po mojem prihodu. Kri se mi ustavlja v žilah in slednje prenehajo udarjati, ko se mi pojavijo oni spomini v možganih. Delal sem z vsemi močmi, toda kljub temu nisem zamogel nikomur vstreti. Moje delo je postajalo vedno manj vredno in izdelal sem po zatrdilu nadzornika vedno manje. Tudi je dejal, da bi bilo najbolje, ako me vrže na ulico. Delal sem potem še naporneje, tako da sem dihal kakor pes, ko podi divjačino v gorovju. Znoj mi je polil vse čelo in vsled tega nisem mogel videti.

Nakrat zadobim grozen udarec in dozdevalo se mi je, kakor da bi se zemlja nakrat ustavila na svojem potu. Potem je nastala noč in pričel sem padati v nepoznano globotino vedno dalje in dalje.

Tri dni kasneje sem se prebudil v bolnišnici, in sicer med bolečinami, katere so mučile vse moje truplo in ki so segale vse v močzganje. Še ko sem bil v polomotici, opazil sem krvave obveze na levih plečih, dočim moje leve roke ni bilo nikjer. Trajalo je devet dolgih mesecev, predno sem nekoliko okreval in potem so me postavili

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srem naznanjam sodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je nemila smrt odvzela drago ženo oziroma mater gospo

ANO JERAJ,

podomače Gradinka.

Dne 29. decembra je, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala v starosti 56 let.

Rodom je bila iz Ljubnega na Spod. Stajerskem. V Ameriki je bivala 13 let.

Pogreba se je vdeležilo silno veliko ljudstva, kateremu na čelu je korakalo, ne glede na tako slabo vreme, na pol ure oddaljeno katol. pokopališče društvo "Luč Slovencev" št. 2 J. P. Z. Sloga, pri katerem društvu je bila botra zastavi.

Tem potom se presrečno zahvaljujemo omenjenemu društvu, kakor tudi ženskem društvu "Seestre Sloga" št. 8 J. P. Z. Sloga za krasne vence, ki sta jih ji podarila v zadnji pozdrav. Vsa čast in hvala g. Frank Zakrjasku za njegov trud in požrtvovalnost, katero je v tako polni moči izkazal napram ranjki. Iskrena hvala g. Rudolfu Slatinskiju in družini Glojek iz West Allis, Wis., ter družini Bratanič iz Milwaukee, Wis., za podarjene krasne vence. Lepa hvala tudi vsem, ki so se vdeležili pogreba.

Največja izguha pa je za petletno Anico, katere je ravno pred enim letom izgubila svojo prvo mamico, ki pa je sedaj izgubila svojo staro mater, katere jo je obispala z najnežnejšo ljubeznijo.

Ti pa draga nepozabljena počivaj v miru in lahka naj ti bo tvoja zemlja.

Port Washington, Wis., 6. januarja, 1918.

Zahnujoci ostali: Pongrac Jeraj, soprog. Math in Albin Jeraj, sinova.

Dozdeva se mi, da Te zopet vi-

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1893 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VARGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBORTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDELF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarna pošiljstva, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri sobe pa na predrednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodi odzvalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

na ulico, da sem napravil mesto za druge nesrečne zrtve.

Ker so mi s pomočjo treh advokatov in raznih sotrpinov dokazali, da sem nesrečo sam zakrivil, je potem skrajno modra in pravična porota izjavila, da nisem opravičen trjati kake odškodnine. Drugi dan zjutraj sem potem pričel prosjati.

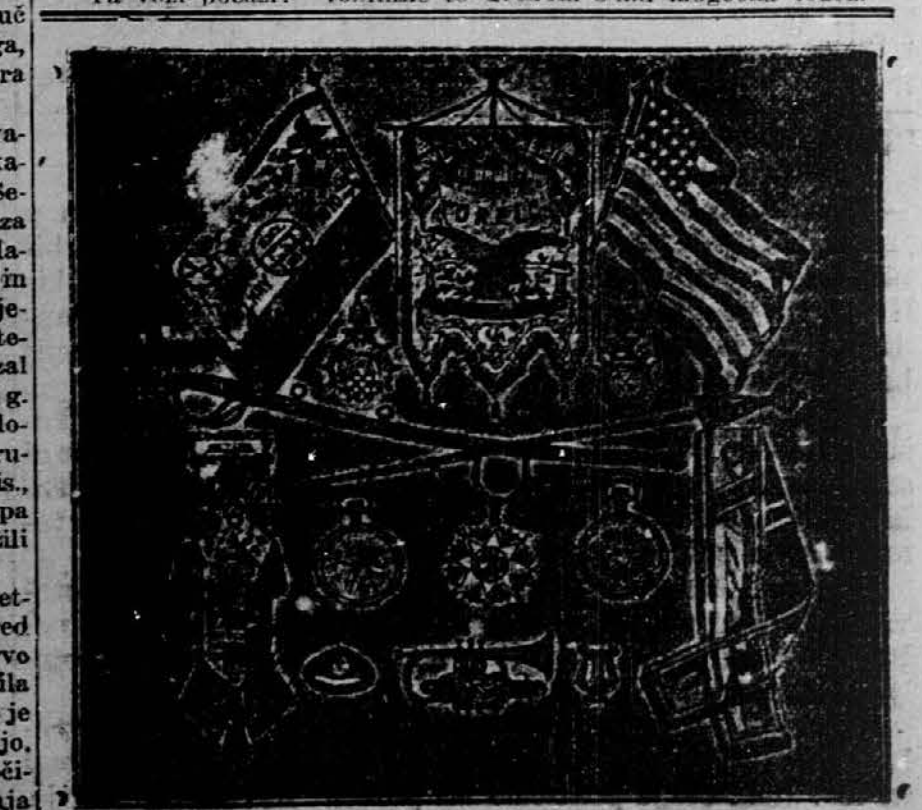
Tu se je zadnje pismo nakrat prenehalo. Polastila so se me nepopolna žalostna čustva; potem vržem še par vej na ogenj in odidem na prosto.

Na vzhodu je ravnokar izšel mesec in v njegovem svitu so izgedali dolgi z mahovjem obrasčeni hrasti kakor dolgi bradati velikani. V daljavi je kričala v dolgih pavzah sova, dočim je v bližini pokal plapolajoči ogenj kraj našega ležišča. Inače je povsod vladala popolna tišina.

Dozdevalo se mi je, da se me polasača strah in groza ter vsled tega odidem zopet nazaj v gozd. Glasno smrčanje mojega prijatelja mi je dokazovalo, da mirno in dobro spi.

Ko je medtem postalo že pozno, tako da je bila najbrže polnoč in ker sem tudi jaz postal truden, se končno vlečem kraj ognja. Koliko časa sem spal, ne vem natančno, toda moralo je biti proti jutru, ko me tovariš prebudi ter prosi, naj hitro vstanem. Krog ovinka se je približeval tovarni vlak in med drevjem je bilo natančno videti rdeče oči lokomotive.

"Ta vozi počasi!" vsklikne to grobom šumi mogočna cedra.

Kadar je taka družina namenjena kupiti bandone, nastave, regule, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebuje ure, varilice, priprave, pentane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas se nje vprašate. Upravljanje za stane le 2a, pa si bode prihranili dolarje.

Osnovni vsi vrst pošiljamo brezplačno. PISMA pros!

IVAN PAJK & CO.,

428 Chestnut Street, Conemaugh, Pa.

Margarita Gautier

Spisal Aleksander Dumas (Sin).

— Midva sva gotovo indiskretna, sem se oglašil nato jaz, in sedaj, ko sva našla, ali pravzaprav ok sem našel jaz drugo priliko, da sem smel biti v vaši bližini, in je s tem, upam, prva pozabljenost, se hočeva odstraniti, Gaston in jaz.

— Ampak niti najmanj! Gotovo nisem rekla tega radi vas. Nasprotno, prosim celo, da ostaneta.

Grof je potegnil dragoceno uro iz žepa.

— Čas je, da grem v klub, je rekel.

Margarita ni odgovorila.

Tedaj pa se je grof približal:

— Lahko noč, gospodična!

Margarita se je dvignila:

— Z Bogom, dragi grof! Ali že greste?

— Da, bojim se, da vas dolgočasim.

— O, prosim! Nič bolj nego druge večere. Kdaj nam bo zopet sreča?

— Kadar dovolite.

— Potem z Bogom!

Bilo je to kruto, kaj ne?

Grof je imel po sreči izborna vago in zelo plemeniti značaj. Samo roko ji je poljubil, ki mu jo je ponudila več kot malomarno, pozdravil je nas in odšel.

V trenutku, ko je zapiral vrata, se je ozrl v Prudence.

Ta je zmajala z rameni, kot bi hotela reči:

— Kaj hočete? Storiš sem vse, kar sem le mogla.

Nato je poklicala Margarita:

— Nanina, posveti gospodu grofu!

Slisali smo odpreti in zapreti hišna vrata.

— Hvala Bogu! je vskliknila Margarita. — Ta človek je mojim živcem smrt!

— Drago dete, je rekla Prudence, vi ste preveč trdi z njim, z njim, ki je tako dober in obziren do vas. Poglejte, pogledajte tam ob peči to uro, ki jo je vam daroval in ki ga stane gotovo najmanj tisoč zlatov.

In gospa Duvernoy je skočila tja, vzela uro v roko in strmelna s poželnimi očmi, kako se preliva v briljanti in luči.

— Draga moja, je odgovorila Margarita ter sedla h klavirju, če pretehtam to, kar mi da, s tem, kar mi govori, prihajam do zaključka, da ga stanejo njegovi veliki premovali.

— Toda ubogi dečko je zaljubljen v vas!

— Če bi hotela poslušati vse ti, ste, ki so zaljubljeni v me, bi ne utegnili niti jesti.

In njeni prsti so hiteli čez tipke. Potem pa se je naenkrat obrnila k nam:

— Ali vam smem kaj ponuditi? Jaz bi bila čisto punca.

— In jaz bi vzela malo perutnine, je opomnila Prudence. Kaj, če bi večerjali?

— Imenitno! Pojdimo večerjat! je vskliknil Gaston.

— Ah, ven ne! Večerjajmo rajši doma! je rekla Margarita ter pozvonila.

Nanina je prišla takoj.

— Pošli po večerjo!

— Kaj naj naročim?

— Kar hočete, samo hitro, hitro!

Nanina je hitela ven.

— Izborna misel — večerjati!

je vskliknila in skakala kakor otrok. Ali je ta neumna grof dolgočasen!

In bolj kakor sem gledal to dekle, bolj me je omamljala. Bila je krasna, da bi bil človek znorel.

Celo njena skoraj preveč sloka vitkost je bila pri tej ženski čarobna.

Težko bi mi bilo povedati, kaj se je godilo v mojem srcu. Bil sem poln odpušljivosti za njeno življenje, poln občudovanja za njeno lepoto. Ta dokaz nesebičnosti, da je zavračala mladega, elegantnega in bogatega moža, ki bi bil zanjo brez pomisleka žrtvoval vse svoje imetje, je v mojih očeh izbrisal vse grehe njene preteklosti.

Nekaj je bilo razlaga čez to žensko, nekaj kakor nedolžnost...

Videlo se ji je, da je greh pri njej še deviški. In vendar...

Njena lahka hoja, njen prozorni stas, rožnate in nekoliko odprte nosnice, njene velike, modroobsejene oči, vse to je značilo, da je ena izmed onih strastnih narav, ki razširjajo okrog sebe neki čisto poseben razkošen vonj, kakor tiste orientalske steklenice, ki sili iz njih duh po tekočini, zaprti v njih, tudi če so še tako dobro zaprte...

No, naj je bila Margarita taka narava ali naj je bilo temu vzrok njena bolezen, vsako toliko so zaplamljeni v oči te ženske vabljivi neukročenega poželenja, ki bi bilo onemu, katerega bi bila ljubila, pravo nebesko razodetje. Toda oni, ki so kdaj ljubili Margerito, niso prišli več v postev, onih pa, ki bi jih ona ljubila, še ni bilo.

Skratka, videlo se je temu dekletu, da je bil prazen nič dovolj, da je pahnul devico med izgubljene duše, in da bi bil zopet prazen nič dovolj, da bi napravil iz te izgubljene duše najbolj ljubečo in najbolj čisto devico. Še je bilo v njej ponosa in neodvisnosti; dvoje čustev, ki lahko store isto, kar stori sramežljivost, samo če ju raniš...

Ničesar ušem govoril. Bilo je, kakor da se mi je vsa duša izlila v sree in sree stopilo v oči.

— Torej vi ste bili, se je obrnila naenkrat zopet k meni, vi ste bili oni, ki je hodil povpraševati po meni, ko sem bila bolna?

— Da.

— In ali veste, da je to tako lepo, tako lepo! In kaj naj storim, da vam pokažem svojo hvaležnost?

Prekrižala je roke, se obrnila k nam in udarila z nogo ob tla. Kri ji je silila v glavo in lahke kaselj ji je odprl ustnice.

— Dovolite mi, da smem priti kdaj k vam.

— O! kadar hočete; namreč od pete do šeste, od enajstih do polnoči. Gaston, dajte, igrajte mi "Vabilo na ples".

— Zakaj?

— Prvič, ker želim, drugič, ker sama ne znam.

— Kaj vam dela težkoče?

— Tretji del, oni prehodi v d-ur.

Gaston je vstal, sedel h klavirju ter zaigral ono čudovito Weberjevo melodijo.

— a, e, d, e, d, f, e, d, — tega ne morem zažeti. Še enkrat, prosim!

Gaston je ponovil.

— Zdaj poskusim jaz, čakajte! Sedla je in začela igrati; toda prvi so ji zgrešili vsak hip.

— To je neverjetno! je vskliknila s popolnoma otroško nevoljo. Da bi tega ne zmogla? Ali mi boste verjeli, da včasih ne odneham cele ure. In če se spomnim, da igra ta bedasti grof vse to brez not in naravnost krasno, — znabiti ga samo radi tega ne morem trpeti!

In začela je zopet, a vselej z istim uspehom.

— O, vrag vzemi Weberja, klavir in godbo! je vskripla ter vrgla zvezek v drugi konec sobe. — Kaj res ne zmornate take neumnosti?

Prekrižala je roke, se obrnila k nam in udarila z nogo ob tla. Kri ji je silila v glavo in lahke kaselj ji je odprl ustnice.

— Dovolite mi, da smem priti kdaj k vam.

— O! kadar hočete; namreč od pete do šeste, od enajstih do polnoči. Gaston, dajte, igrajte mi "Vabilo na ples".

— Zakaj?

— Prvič, ker želim, drugič, ker sama ne znam.

— Kaj vam dela težkoče?

— Tretji del, oni prehodi v d-ur.

Gaston je vstal, sedel h klavirju ter zaigral ono čudovito Weberjevo melodijo.

— a, e, d, e, d, f, e, d, — tega ne morem zažeti. Še enkrat, prosim!

Gaston je ponovil.

— Zdaj poskusim jaz, čakajte! Sedla je in začela igrati; toda prvi so ji zgrešili vsak hip.

— To je neverjetno! je vskliknila s popolnoma otroško nevoljo. Da bi tega ne zmogla? Ali mi boste verjeli, da včasih ne odneham cele ure. In če se spomnim, da igra ta bedasti grof vse to brez not in naravnost krasno, — znabiti ga samo radi tega ne morem trpeti!

In začela je zopet, a vselej z istim uspehom.

— O, vrag vzemi Weberja, klavir in godbo! je vskripla ter vrgla zvezek v drugi konec sobe. — Kaj res ne zmornate take neumnosti?

Prekrižala je roke, se obrnila k nam in udarila z nogo ob tla. Kri ji je silila v glavo in lahke kaselj ji je odprl ustnice.

— Dovolite mi, da smem priti kdaj k vam.

— O! kadar hočete; namreč od pete do šeste, od enajstih do polnoči. Gaston, dajte, igrajte mi "Vabilo na ples".

— Zakaj?

— Prvič, ker želim, drugič, ker sama ne znam.

— Kaj vam dela težkoče?

— Tretji del, oni prehodi v d-ur.

Gaston je vstal, sedel h klavirju ter zaigral ono čudovito Weberjevo melodijo.

— a, e, d, e, d, f, e, d, — tega ne morem zažeti. Še enkrat, prosim!

Gaston je ponovil.

— Zdaj poskusim jaz, čakajte! Sedla je in začela igrati; toda prvi so ji zgrešili vsak hip.

— To je neverjetno! je vskliknila s popolnoma otroško nevoljo. Da bi tega ne zmogla? Ali mi boste verjeli, da včasih ne odneham cele ure. In če se spomnim, da igra ta bedasti grof vse to brez not in naravnost krasno, — znabiti ga samo radi tega ne morem trpeti!

In začela je zopet, a vselej z istim uspehom.

— O, vrag vzemi Weberja, klavir in godbo! je vskripla ter vrgla zvezek v drugi konec sobe. — Kaj res ne zmornate take neumnosti?

Prekrižala je roke, se obrnila k nam in udarila z nogo ob tla. Kri ji je silila v glavo in lahke kaselj ji je odprl ustnice.

— Dovolite mi, da smem priti kdaj k vam.

— O! kadar hočete; namreč od pete do šeste, od enajstih do polnoči. Gaston, dajte, igrajte mi "Vabilo na ples".

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
618 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializiran v Pittsburghu, ki ima 35-letno prakso v zdravljenju vseh vrst bolezni.

Zaustupljen: krevi zdravi a gla...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Vse moške bolezni zdravim po okra...

Moja osebna poslanica nade.

Želim, da me poma vsaki mož in vsaka žena v tej državi, katere trpi na bolezni. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja — da vedo kdo sem jaz kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko sporoči, da sem oboje v medicinski praksi, katere vsem že dolgo vrsto let, moji laje so danes aneželi po dolgi letih študiranja, raziskavanja in dela. Še danes sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoke vkrjenjene bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan mož in vsaka bolna žena zaupa svoje težkoče in tajnosti; vsekurno bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitate mojo poslanico nade.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.
5-1150 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.
Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštne prosto.

Ime in priimek _____
Star. in ulica ali Box _____
Mesto _____ Država _____

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko vepešno zdravijo pravitno na domu in z majhnimi stroški.

Želimo, da se seznanite z našim znanstvenim načinom zdravljenja na domu mnogih akutnih in kroničnih bolezni; tudi nalezljivih in podedovanih bolezni. kakor nečiste krvi; slabe krvi; bolezni kože, otekle, zažgane, bolne in občutljive delove; slabe, nerodne in obnemogle kondicije; pomanjkanje energije, ambicije in zaupanja; nadlogah ledvic in mehurja, ter veliko drugih bolezni in nadlogah od katerih bolniki pogosto trpe.

Zdravniška knjižica, katere šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak mož in vsaka žena. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pošljite samo vaše ime in ime bolezni. Nepošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničkratno sredstvo, temveč čitajte to knjižico, katere je kašipot k zdravju, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupcu za brezplačno knjižico

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.

5-1150 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštne prosto.

Ime in priimek _____

Star. in ulica ali Box _____

Mesto _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Država _____

Ceneno likanje

Električno likalo za dom stane le 3½ centa na uro pri uporabi, dela se hitreje in bolje kot z vsakim drugim likalom, ki je bilo do zdaj iznajdeno.

10.000 jih je bilo prodanih samo v New Yorku zadnje leto in to dokazuje, da je električno likalo, ki stedi denar in čas. Likalo se dobi od \$5.00 naprej. Vprašajte o njem našega zastopnika ali pa pridite v najbližnje skladišče.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway	124 West 42d Street	362 East 149th Street
126 Delancey Street	151 East 86th Street	All Show Rooms
10 Irving Place	15 East 125th Street	open until midnight

— Ne. Pa to? sem pokazal drugemu nikdar ne ve, kaj bi rekel. Na večer onega dneva, ko je odšel, je bila v gledališču, kakor ponavadi, in vendar je jokala, ko je odhajal.

— To ji je dal oni mali markirani. Revez je moral kar naenkrat odpotovati.

— Zakaj?

— Ker se je radi nje že skoro popolnoma uničil. To je bil eden, ki je Margerito res ljubil!

— In ona je seveda njega tudi?

— Hm, to je čudno dekle; človek nikdar ne ve, kaj bi rekel. Na večer onega dneva, ko je odšel, je bila v gledališču, kakor ponavadi, in vendar je jokala, ko je odhajal.

V tem hipu nam je Nanina

SLOVENSKO

podp. društvo

sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sede: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dan 21. januarja 1902 v državi Pensilvaniji.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo.
 Podpredsednik: JAKOB DOLENEK, box 181, Broughton, Pa.
 Tajnik: FRANK PAVLOVIC, box 647 Forest City, Pa.
 Pomoćni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
 Blagajnik: JOSIP MARINCIC, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Pomoćni blagajnik in zaupnik: ANT. HOCEVAIR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 66, Wilkes, Pa.
 Nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 66, Burdine, Pa.
 Nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

Predsednik poroč. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, Mineral, Kan.
 Poročnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 140, Fort Smith, Ark.
 Poročnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 945 E. Ohio St. Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilce: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Članjena društva, osim toga njih uradnici so naprošeni pošiljati vse do-
 pise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugoga. Denar naj se pa po-
 šilja edino putem poštne, ekspresne ali bančne denarnice nakamice, nika-
 kor pa ne putem privatnih čekova, na naslov: Frank Pavlovic, Farmers
 & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika
 kakve pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glavn. tajnika, da
 samore napako popravi.

UMOR V RUE MORGUE

E. A. Poe. — Priredil J. T.

(Nadaljevanje.)

Par dni zatem sva brala v "Gazette des Tribunaux" sledečo
 notico:

"Izvanredni umor". — Danes okoli tretje ure zjutraj je prebu-
 dilo bivalce St. Roche strašno kričanje ter klici na pomoč. —
 Kričanje je prihajalo najbrže iz četrtega nadstropja neke hiše v
 Rue Morgue, kjer stanujeta neka madama l'Espanaye in njena
 hčerka, gospodična Kamila. Ljudje so prihiteli skupaj, toda ker so
 bila hišna vrata zaklenjena, so jih morali vlomiti. V hišo je stopilo
 kakih deset sosedov v spremstvu dveh žandarjev. V tem trenutku
 je pa kričanje ponehalo. — Ko so pa ljudje dospeli do prvega nad-
 stropja, so slišali dvoje ali troje sernih glasov. — Iz teh glasov se
 je dalo sklepati, da se dva človeka prepirata.

Ko so dospeli v drugo nadstropje, so tudi ti glasovi utihnili.
 Ljudje so se razpršili ter begali iz ene sobe v drugo.

Ko so pa dospeli do zadnje sobe v četrtem nadstropju (vrata
 so bila zaprta in ključ je tičal znotraj), so vlomili vrata.

Nudi se je jim je strašen prizor.
 Soba je bila v silnem neredu. — Pohištvo je bilo prevrnjeno,
 posteljna odeja na tleh, miza primaknjena k steni. Na nekem stolu
 je ležala okrvavljena britve.

Na ognjišču so bili troje okrvavljenih stremenj sivih človeških
 las. Na tleh so ležali štirje cekini, dragocen rhan, tri srebrne žlice
 ter mlačja, v kateri je bilo štiri tisoč frankov v zlatu. Pod posteljo
 je bila mala železna omara, v kateri je bilo nekaj pisem.

O madami l'Espanaye ni bilo nobenega sledu.
 Ker so pa ljudje opazili na ognjišču nenavadno veliko saj, so
 preiskali kamini. — Iz njega so potegnili truplo hčerke z glavo na-
 prej. — Truplo je bilo že čisto gorko. — Na obrazu je imela več
 prask, ves njen vrat je bil pa podplut s krvjo. — Brez dvoma je bi-
 la nesrečnica zadušena.

Hišo so zatem natančno preiskali, pa niso našli ničesar sumli-
 vega.

Šele na dvorišču so našli truplo stare dame, in ko so ga dvi-
 gnili, se je glava odtrgala od telesa. — Glava in truplo je bilo tako
 razmesarjeno, da ga je bilo komaj mogoče spoznati.

Z Dupinom sva se globoko zamislila in težko čakala drugega
 poročila.

Nasledni izdaji istega lista sva brala sledeče:

Skrivnostni umor še ni pojasnjen. — Strašen umor, ki se je pri-
 petil danes zjutraj v ulici Morgue še vedno ni pojasnjen. — Kot že
 prej poročano, so našli v četrtem nadstropju neke hiše truplo gospo-
 dične Kamile l'Espanaye, dočim je ležalo truplo njene matere ni
 dvorišču s prezezanjem vratom. Zdravniški izvedenci so dognali, da
 je bila hčerka zadušena, dočim je bil njeni materi prezezan vrat z
 nekim ostrim predmetom, najbrže z britvijo, katero so našli na
 stolu.

Ženski sta živeli popočno ločeni od vsega sveta. — Občeval-
 sta z malokom, pa še to občevanje je bilo tako omejeno, da ni bilo
 nikomur mogoče spoznati, kako živita in v kakih razmerah se naha-
 jata. K njima je zahajal vsak teden trikrat le trgovski pomočnik, ki
 jima je donosil vse potrebno za življenje ter perica, katere jima je
 prala perilo.

V okolici sta bili ženski le malo znani.
 Na cesti so ju ljudje le malokdaj videli. Med ljudi nista zahaja-
 li, če sta bila na slučajno v družbi (kar se je pa zelo, zelo redko zgo-
 dilo) sta se obnašali na posebno čuden način.

Policija je zaslišala one ljudi, ki so okoli treh zjutraj vdrli v hi-
 šo, ko so kličali klice na pomoč.

Vsi so se strinjali v tem, da je bilo kričanje naravnost presunljivo
 vo ter je dokazovalo, da se je moralo nekaj posebnega pripetiti.

Ko so dospeli do vrat v četrtem nadstropju, je glas ženske utih-
 nil. — Natančno so pa vsi slišali nek rezek glas, s katerim so se me-
 šale francoske kletvice nekega možkega.

Vsi se strinjajo v tem, da so natančno slišali besedo "hudil" in
 še par drugih kletvic.

Glede omenjenega rezkega glasu so izpovedi različne.
 Nek kovač, Spanjolec po rodu, ki razume le malo francosčine,
 ki je odpiral z velikim drogom vrata, je izjavil, da je slišal oni re-
 zek, skoraj piskajoč glas, da pa ni mogel razumeti nebene besede,
 kajti oseba s tem piskajočim glasom je govorila francosko.

Nek nizozemski trgovec iz okolice, ki je bil tudi med sosedi, je
 izjavil, da je slišal neko mrmaranje, besed pa ni razumel, češ, da so
 bile angleške.

Njegovo trditve je ovrget nek Anglež iz okolice ter izjavil, da

niso bile angleške, pač pa nemške. — Pristavil je pa, da ne razume
 nemščine.

Značilno pri vsem je, da nobena priča ni mogla zagotovo pove-
 dati, v kakem jeziku je govoril neznanec, ki je bil brez dvoma mo-
 rilec nesrečnih žrtev.

Policija deluje neumorno in je prepričana, da bo prišla kmalu
 morilecu na sled.

Detektivi pod nadzorstvom policijskega prefekta so preiskali
 vsak palec tal na podu, toda dozdaj, niso mogli najti še ničesar sum-
 ljivega. Vhod v hišo je le eden in sicer skozi glavna vrata. Vrata so
 bila pa zaprta znotraj z zapahom, vsled česar ni mogel priti morilec
 po tej poti. Na strehi je, sicer še veliko okno, ki pa razsvetljuje hod-
 nik v četrtem nadstropju. Tudi to okno je bilo zapahnjeno. Sicer pa
 tudi morilec nikakor ni mogel priti na streho, brez lestve.

Ko so preiskovali okolico hiše, bi gotovo našli kako sled lestve,
 ali kakega drugega pripomočka, katerega bi se morilec poslužil, v
 slučaju pa, da bi res dospel na streho ter odprl okno v hodnik, bi
 skozi to okno ne mogel ujeti, kajti priče so slišale govorjenje v sobi
 se tedaj, ko so se nahajali pred vratni.

Slučaj je silno zagoneten, toda mi popolnoma zaupamo izveš-
 bani pariški policiji, da bo čimprej prišla morilecu na sled.

Ko sva z Dupinom prebrala to poročilo, sva se globoko zami-
 slila.

Meni ni padlo ničesar pametnega v glavo, in tudi Dupin je mol-
 cal. — Iz svoje pipe je pihal dim visoko v zrak ter nestrno bobnal
 po mizi.

— Kaj mislite Dupin? — sem ga vprašal.

— O, premišlujem, kako vreme bo jutri.

Jaz sem se šudil, kako more ostati človek tako brezbržen vspr-
 to tako velikega zločina.

— Ali mislite na umor v ulici Morgue?

— Ne, to mi niti v glavo ne pade.

— Zakaj pa ne?

— Ker imam navado, da šele tedaj razmišljam o stvareh, ko
 imam o njih kak pojem. Zaenkrat pa nimam niti pojma o umoru.

— Ali se nič ne zanimate za to stvar?

— Seveda se zanimam, toda kaj pomaga. — Samo nekaj me
 jezi...

— Kaj vas jezi, če smem vprašati?

— Slišal sem, oziroma braš sem nekoč, da so zaprli nekega mla-
 deniča, kateri je bil prinesel prejšnji dan ženskam precejšnjo de-
 narjo pošiljatev, oziroma obresti od kapitala, katerega sta imeli na-
 loženega.

— Zaprli, da so ga?

— Da, zaprli, toda ta časopis ne poroča tega.

— Morda je pa res to v kaki zvezi? — sem pripomnil.

— Morda, toda jaz dvomim. — Če že ni drugače, se bova pre-
 pričala. — Jaz imam na policiji precej znanstva. — Če grem tja, na-
 ma bodo gotovo dali vstopnico za hišo. — Le na lieu mesta se la-
 hko prepričava, kako je s stvarjo. — Drugače absolutno ni mogoče.

Časnikarskim poročilom je treba le v toliko verjeti, da je ta človek
 povrsno informiran o zadevi. V podrobnosti se pa časnikarji ne zna-
 jo spuščati. — Prepovrni so in prehitro bi radi prišli resnici na dno.
 Toda, kot sem že rekel, bova videla.

Odpravila sva se na policijsko prefekturo, kjer so mojega pri-
 jatelja Dupina že prav dobro poznali.

(Dalje prihodnjič.)

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa ko-
 lonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZA
 DANJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET.
 CENA \$3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DAL-
 MACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. —
 CENA JE 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Učbenik nemško-angl. tolmač vezan — 50
 Učbenik nemško-angl. tolmač vezan — 50
 Učbenik nemško-angl. tolmač vezan — 50
 Učbenik nemško-angl. tolmač vezan — 50
 Učbenik nemško-angl. tolmač vezan — 50

RAZGLEDNICE:

Novoroške, božične, velikonočne
 in noveletne komad po
 10 centov
 Album mesta New York s kra-
 snimi slikami — 25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGI

KNJIGE:

Elipnotism — 25
 Doli s orokjem — 25
 Mestja 2 svetov — 25
 Odkritje Amerike — 25
 Pod Robom, St. Večernice — 25
 Postrežba bolnikom — 25
 Socijalizem — 25
 Socijalna demokracija — 25
 Prtna uč in trtoraja — 25
 Učna živinoreja — 25
 Veliki slovensko-angl. tolmač — 25
 Trojka — 25
 Vojna na Balkanu 18 avst. — 25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa — 25
 Avstro-ogrski, veliki vesni — 25
 Cel svet mali — 25
 Cel svet veliki — 25
 Evrope vesni — 25
 Vojna stenska mapa — 25
 Vojni atlas — 25
 Zemljevidi: Ala, Ariz, Colo. — 25
 Cel. št. po — 25
 Zdravstveni držav mali — 25
 Zdravstveni držav veliki — 25
 Zdravstveni držav stenska mapa, — 25
 na drugi strani pa cel svet — 25

Opomba: Naročila se pošiljajo na zgoraj naštet, pošiljajo se pa tudi v celoti, pošiljajo se pa tudi v celoti, pošiljajo se pa tudi v celoti.

Ako ste bolni,

običajne najbo-
 ljšega speci-
 jalista za mo-
 ške bolezni.
 Mi imamo naj-
 boljšo opremljeno X-žarke in druge
 priprave; rabimo svoje drogerije;
 imamo prof. Erlichov 606 zoper za-
 strupljenje krvi. Ako trpite od sla-
 bosti, revmatizma, bolečine v kri-
 žu, žledeu, mehuru, ali zastarele
 bolezni, ki jih drugi zdravniki ni-
 so oskrbili, pridite na prosto
 preiskavo in nasvet.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE
 311 Smithfield St., nasproti pošte.
 PITTSBURGH, PA.

NAZNANILO.

Na redni mesečni seji društva
 sv. Barbare št. 77 v New Alexan-
 dria, Pa., v januarju se je skleni-
 lo, da se ne izplača iz društvene
 blagajne za nobenega člana asen-
 sment, zato prosim vse člane, da to
 upoštevajo, da ne bo potem nepo-
 trebnih besedij, ako bo v slučaju,
 kdo je suspendiran in imel radi
 tega kakne neprilike.

Joseph Žuraj, tajnik.

(11-12-1)

IŠČE SE

30 slovenskih delavcev na Rolling
 Rock Farms, Westmoreland Co.,
 Pa. Farmersko delo, čistiti svet in
 zavrati itd. Slovenski boarding
 boss z ženo za kuharico; hrana 55
 centov na dan. Naslovite na:
 Joe Cornish,
 c/o Rolling Rock Farms,
 Laughlinstown, Pa.,
 (5-16-1) Westmoreland Co.

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko gove-
 reči specialista možkih bolezni v
 Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. do
 popoldne do 8. ure večer. V pet-
 kih od 9. dopoldne do 2. popol.
 V nedeljo od 10. dop. do 2. popol.
 DR. LORENZ,
 Specialista možkih bolezni,
 644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
 Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše zdravilo za ženske lase, za-
 kur tudi za možke brke in brado. Od ta-
 ga lasje rastejo v štirih tednih krajše
 kot v dveh tednih. Tako lahko vsi možaki
 kramlji brki in brado in se bodo odpo-
 dli od ostali. Revmatizem, kosti ali trga-
 nje v rokah, nogah in v križu, v osmi
 dneš popoldne oskrbimo, rana, opekline
 čila, ture, kraste in grinte, potne noge,
 kurja odra, ozebline v par dnevih popo-
 noma odstranimo. Kdor bi svoje zdravil-
 brav uspeha rabil na jamstvu na \$5.00
 Pljito takoj po ceni, ki ga takoj pošljite
 naslov: Kromat Special ROJAKI na leto 1917
 naslov:

JAKOB WAHČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Chicago in
 splot v državi Illinois naznanja
 mo, da jih bo v kratkem obiskal
 naš zastopnik

Mr. Janke Pliška,

ki je pooblaščen sprejemati naroč-
 nino za "Glas Naroda" in tedaj
 tozadevna potrdila. On je pred leti
 že večkrat prepeval državne, v
 katerih so naši rojaki naseljeni in
 je povsed dobro poznan. Upati je,
 da na bode bli rojaki v vseh del-
 jih na svetu, posebno pa, kar ima
 največje število naših rojakov.

POZIV.

V Denver, Colo.

Ono osebo, ki mi je poslala sli-
 ko, prosim, da mi pošlje tudi na-
 slov, da ji zamoren prav lepo od-
 govoriti ter zahvali se za božič-
 ni dar.

A. S.

Box 52. Shepherd, Texas.

Iz zakladniškega urada.

HRANI IN POSOJAJ SVOJE
 PRIHRANKE

STROU SAMU.

On jih potrebuje sedaj!
 Vi jih boste potrebovali po vojni.

KUPUJTE

VOJNO VARČEVALNE

ZNAMKE

OBVEZNICE VLADE ZDRUŽE-
 NIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, pla-
 ljive na četrt leta.
 Lahko pričnete

S PETINDVAJSETIMI CENTI,
 če kupite varčevalno znamko
 Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis
 in številno drugih prodajalnih a-
 gentur vam bo povedalo vse glede
 teh znamk. Ogledajte si jih!

TO JE VAŠA DOLOŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE

TO BO IZVOLJEVALO VOJNO

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

cateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatev, s številka-
 mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej-
 komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katere sme
 jim poslati, so se nam povrnila.

Tvrdba Frank Rakov.

Bachnik Frank No. 329639	Kastelic John No. 44708	Pintar No. 330843
Bartol J. No. 330733	Kraljiš Martin No. 214380	Resman Frank No. 44296
Dear Dan No. 260638	Kovač Frank No. 260641	Samide Frank No. 330721
Besena May Miss No. 330063	Lemariš Josip No. 44553	Sinčič John No. 330762
Bobič Vajo No. 260588	Meden John No. 331014	Spaniček Rost No. 328894
Čočković Djinro No. 260581	Merkun Anton No. 331355	Starčević Johan No. 331070
traun Mary No. 260649	Mikolich John No. 332352	Tehler Anna No. 328896
Dolar Valentin No. 330086	Oswald Luis No. 260632	Turk Charles No. 330351
Arguriš Bial No. 260573	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Iubert Giuseppe No. 332085		Turk Jernaj No. 329741

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VRAKO RSTNE TISKOVINE

IZVEŠUJE PO NIZKIH

CENAH.

DELO OKUENO.

IZVEŠUJE PREVODNE

DRUGE JEZIKI.

ONLJEKO ORGANIZIRANA.

POŠTENOŠT (30)

DRUŠTVENA PRAVILA,

OKROŽNICE — PAMFLETE,

CENIKI I. T. D.

VRA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.